

# OPI SÄVELLAJIT JA ASTEIKOT

# LÄR DIG TONARTER OCH SKALOR

Tehtäviä sävellajien  
ja asteikkojen  
harjoitteluun

Uppgifter för att  
träna tonarter och  
skalor

Seitsemän musiikkioppilaitoksen yhteishanke  
Sju musikinstituts samarbetsprojekt  
2022-2023

## Sisälllys / Innehåll

|   |    |
|---|----|
| Alkusanat / Förord .....  | 4  |
| Musiikin hahmottamisen perusasioita / <i>Musikens gestaltning grundsaker</i> .....  | 5  |
| Juurisävelet / <i>Grundtoner</i> .....  | 5  |
| Korotus- ja alennusmerkki / <i>Höjnings- och sänkningstecken</i> .....  | 6  |
| Oktaavialat / <i>Oktavlägen</i> .....   | 7  |
| Intervallit / <i>Intervaller</i> .....  | 7  |
| Kvinttiympyrä / <i>Kvinttcirkeln</i> .....  | 8  |
| Duuri- ja molliasteikot / <i>Dur- och mollskalorna</i> .....  | 9  |
| Rytminuottipuu / <i>Rytmnotträd</i> .....   | 10 |
| Tehtäviä pianolle / <i>Uppgifter till pianister</i> .....   | 11 |
| Asteikot ja sorminumerot / <i>Skalor och fingernummer</i> .....   | 11 |
| Keksi melodia ja soinnut / <i>Hitta på melodi och ackord</i> .....  | 13 |
| Kirjoita C-duuriasteikko molemmille avaimille / <i>Skiv C-durskalan för bägge klaverna</i> .....  | 14 |
| Tehtäviä harmonikalle / <i>Uppgifter till dragspelare</i> .....   | 15 |
| Diskanttinäppäimistön värityskuva / <i>Diskantknappsatsens färgschema</i> .....   | 15 |
| Materiaalia jousille / <i>Material för stråkar</i> .....  | 17 |
| Kielisävellyksiä viululle / <i>Strängkompositioner till violin</i> .....  | 17 |
| Sormikartta / <i>Fingerkarta</i> .....  | 21 |
| Numerolappusysteemi / <i>Nummerlappsystem</i> .....   | 23 |
| Asteikkojen harjoitteluun viululle ja alttoviululle / <i>Skalövningar för violin och altviolin</i> .....                                  | 24 |
| Soittotehtäviä kitaralle / <i>Speluppgifter till gitarristerna</i> .....  | 38 |
| Tehtäviä muhaan / <i>Uppgifter till musikteori</i> .....  | 39 |
| Säveltäminen / <i>komposition:</i> .....  | 39 |
| Sävellajiharjoituksia / <i>Tonartsövningar</i> .....  | 49 |
| Asteikoista pakkasmittari / <i>Temperaturmätare för skalor</i> .....  | 49 |
| Etsi asteikoista virheitä / <i>Hitta fel i skalorna</i> .....   | 50 |
| Lisää nuottien nimet ja tilapäiset etumerkit molleihin / <i>Lägg till noternas namn och tillfälliga förtecken till mollskalorna</i> ..... | 52 |
| Transponoi toiseen sävellajin / <i>Transponera till den andra tonarten</i> .....  | 55 |
| Vaskipuhaltimet / <i>Bleckblåsare</i> .....   | 58 |
| Soitintietoiskut / <i>Instrumentkännedom</i> .....  | 58 |
| Trumpetti / <i>Trumpet</i> .....  | 58 |
| Baritonitorvi / <i>Barytonhornet</i> .....  | 59 |
| Käyrätorvi / <i>Valthorn</i> .....  | 60 |

|  |    |
|--|----|
| Pasuuna/ <i>Trombon</i> .....  | 61 |
| Tuuba/ <i>Tuba</i> .....   | 62 |
| Tehtäviä vaskisoittimille / <i>Uppgifter för bleckblåsare</i> .....                      | 63 |
| Saatesanat materiaalin käyttäjälle/ <i>Förord till läraren</i> .....                     | 63 |
| Tehtäviä trumpetille ja baritonitorvelle/ <i>Trumpet och barytonhorn-uppgifter</i> ..... | 66 |
| Tehtäviä käyrätorvelle / <i>Valthornsuppgifter</i> .....                                 | 72 |
| Tehtäviä pasuunalle / <i>Uppgifter för trombon</i> .....                                 | 77 |
| Tehtäviä tuuballe / <i>Uppgifter för tuba</i> .....                                      | 80 |

## Alkusanat / Förord

Opi sävellajit ja asteikot -hanke on seitsemän Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan alueella sijaitsevan musiikkioppilaitoksen yhteishanke. Mukana ovat olleet Lapuan musiikkiopisto, Etelä-Pohjanmaan musiikkiopisto, Härmänmaan musiikkiopisto, Alajärven musiikkiopisto, Kuula-opisto, Panula-opisto sekä Musikinstitutet Legato. Hanke on toteutunut kaksikielisenä ja saanut opetushallituksen tukea.

Opi sävellajit ja asteikot – hankkeessa tavoitteena oli luoda tukimateriaalia soiton- ja muhaopetuksen tarpeisiin. Hankkeessa on tehty 86 videota keskittyen asteikkoihin, kolmisointuihin, kadensseihin sekä soveltaviin harjoituksiin. Mukana on ollut kattavasti soittimia kaikista soitinryhmistä.

Käsissäsi oleva hankkeen kirjallinen materiaali on tarkoitettu hyödynnettäväksi niin soitto- kuin muhatunneillakin sekä kaikessa toiminnassa, joka musiikin oppimiseen ja opettamiseen liittyy. Tehtäviä ja ideoita löytyy laajalti monen teeman alta.

Tehtävät ovat vapaasti jokaisen käytettävissä. Toivottavasti niistä on iloa!

Joulukuussa 2023

Työryhmän puolesta

Koordinaattorit

Opi sävellajit ja asteikot – hanke

*Lär dig tonarter och skalor-projektet är ett samarbete mellan sju olika musikinstitut från Södra Österbotten och Österbotten. Lapuan musiikkiopisto, Etelä-Pohjanmaan musiikkiopisto, Härmänmaan musiikkiopisto, Alajärven musiikkiopisto, Kuula-institutet, Panula-opisto och Musikinstitutet Legato har deltagit. Projektet är tvåspråkigt och har förverkligats med stöd av utbildningsstyrelsen.*

*Lär dig tonarter och skalor-projektet har haft som målsättning att skapa stödmaterial för instrumentundervisningen och undervisningen i musikens gestaltning. Inom projektet har 86 videon skapats med fokus på skalor, treklanger, kadenser samt tillämpade övningar. Ett omfattande utbud av instrument från alla instrumentgrupper har inkluderats.*

*Det skriftliga materialet som du har i dina händer är avsett att användas både under instrumentlektioner och lektioner inom musikens gestaltning, samt till all verksamhet som är relaterad till lärandet och undervisning av musik. Ett omfattande utbud av uppgifter och idéer hittas under många olika teman.*

*Uppgifterna är fria att användas av vem som helst. Hoppas att de kommer till nytta!*

December 2023

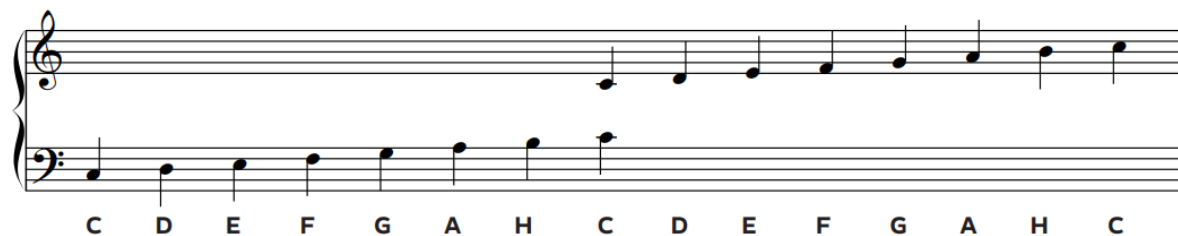
På arbetsgruppens vägnar

Koordinatorerna

*Lär dig tonarter och skalor-projektet*

Musiikin hahmottamisen perusasioita / *Musikens gestaltning  
grundsaker*

Juurisävelet / *Grundtoner*



Korotus- ja alennusmerkki / Höjnings- och sänkningstecken

|          |          |          |          |          |          |          |
|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|
|          | CIS      | DIS      | EIS FIS  | GIS      | AIS      | HIS      |
| <b>C</b> | <b>D</b> | <b>E</b> | <b>F</b> | <b>G</b> | <b>A</b> | <b>H</b> |
|          | DES      | ES       | FES      | GES      | AS       | B CES    |

|   |     |   |        |
|---|-----|---|--------|
| # | +is | b | +es    |
|   |     |   | a → as |
|   |     |   | e → es |
|   |     |   | h → b  |

|     |     |     |         |     |       |
|-----|-----|-----|---------|-----|-------|
| HIS | CIS | DIS | EIS FIS | GIS | AIS   |
| DES | ES  | FES | GES     | AS  | B CES |

|     |   |     |
|-----|---|-----|
|     |   |     |
| GIS | G | GES |

|     |   |     |
|-----|---|-----|
|     |   |     |
| FIS | F | FES |

|     |     |
|-----|-----|
|     |     |
| FIS | GES |

|     |     |
|-----|-----|
|     |     |
| FIS | GES |

## Oktaavialat / Oktavlägen

**C** D E F G A H **c**<sup>1</sup> d<sup>1</sup> e<sup>1</sup> f<sup>1</sup> g<sup>1</sup> a<sup>1</sup> h<sup>1</sup> **c**<sup>2</sup> d<sup>2</sup> e<sup>2</sup> f<sup>2</sup> g<sup>2</sup> a<sup>2</sup> h<sup>2</sup> **c**<sup>3</sup> d<sup>3</sup> e<sup>3</sup> f<sup>3</sup> g<sup>3</sup> a<sup>3</sup> h<sup>3</sup> **c**<sup>4</sup>

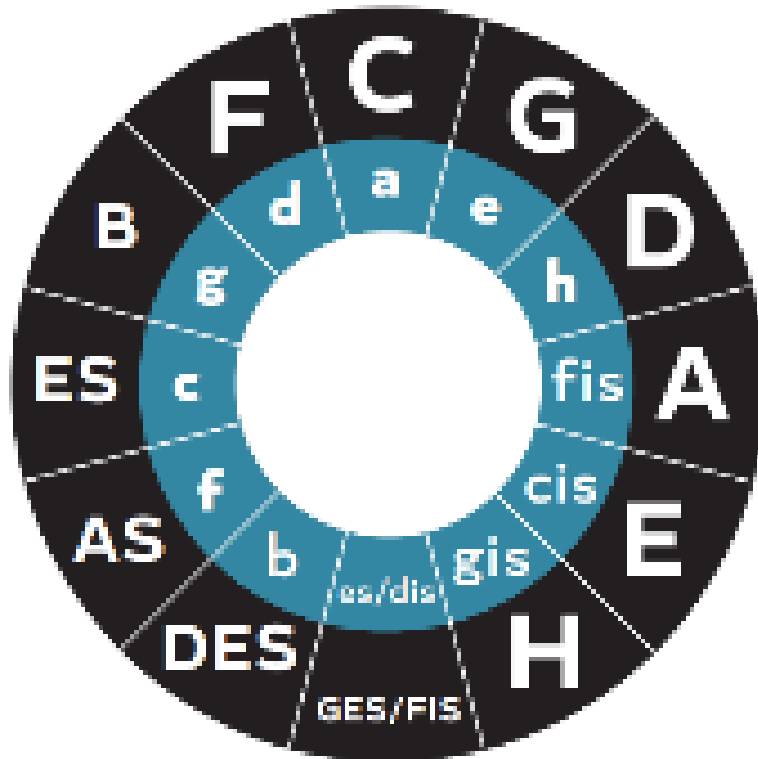
## Intervallit / Intervaller

**1** PRIIMI    **2** SEKUNTI    **3** TERSSI    **4** KVARTTI    **5** KVINTTI    **6** SEKSTI    **7** SEPTIMI    **8** OKTAAVI

SEKUNTI                      KVINTTI                      TERSSI  
**C · D · E · F · G · A · H · C**  
 TERSSI                      SEKUNTI                      KVINTTI

Opi sävellajit ja asteikot  
 Lär dig tonarter och skalor

Kvinttiympyrä / Kvintcirkeln





Duuri- ja molliasteikot / *Dur- och mollskalorna*

C-duuri / *C-dur*



Luonnollinen c-molli / *Naturlig c-moll*



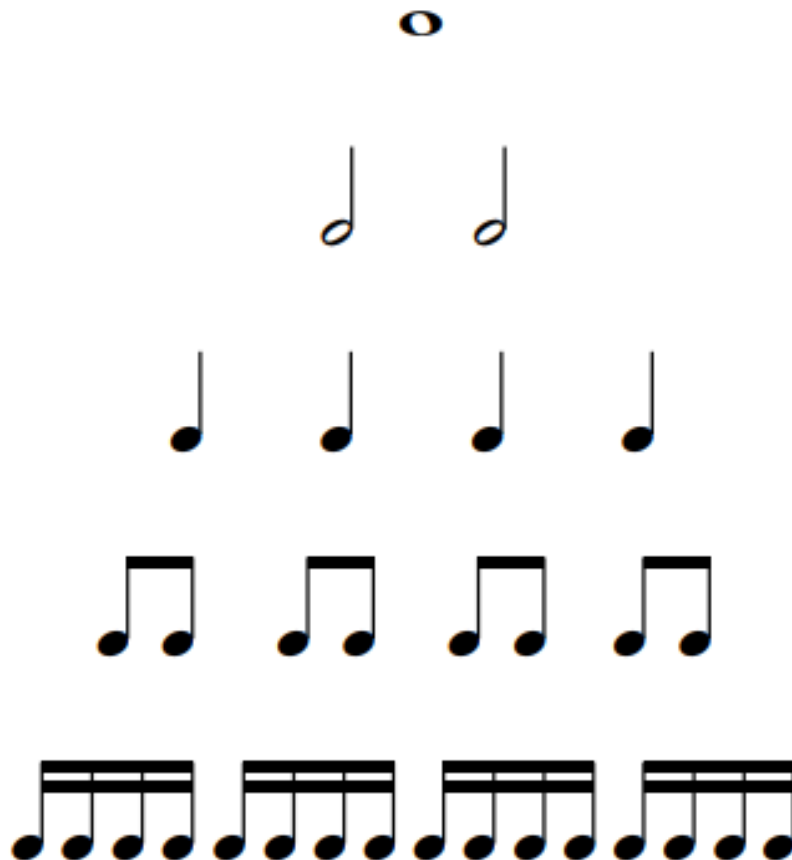
Harmoninen c-molli / *Harmonisk c-moll*



Melodinen c-molli / *melodisk c-moll*



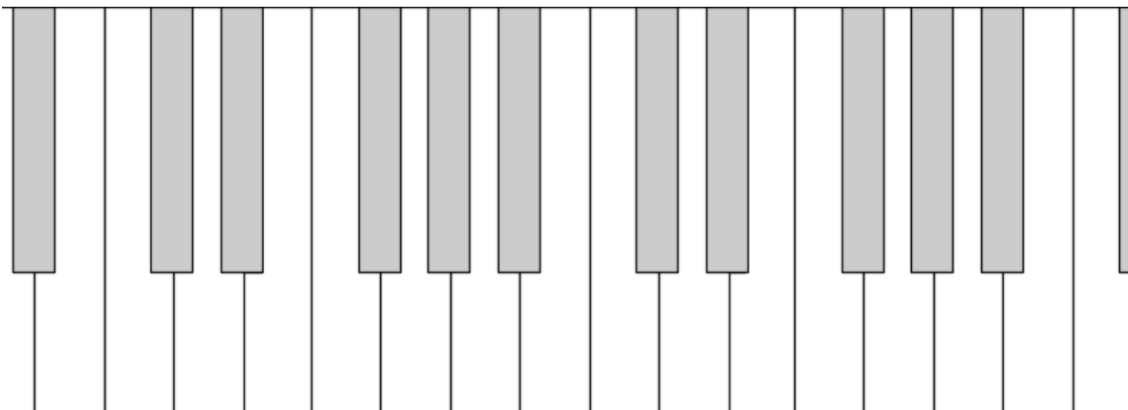
Rytminuottipuu / Rytmnotträd



## Tehtäviä pianolle / Uppgiter till pianister

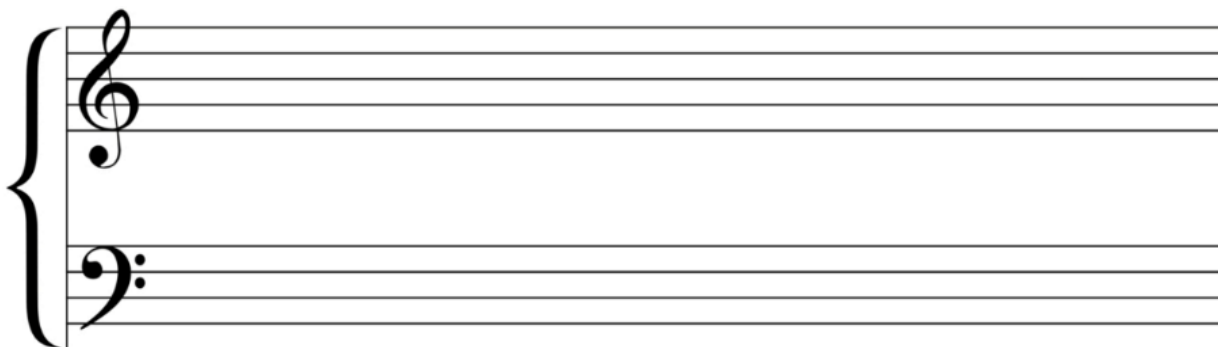
### Asteikot ja sorminumerot / Skolor och fingernummer

Väritä \_\_\_\_\_-asteikon soittoon tarvittavat koskettimet.  
Färglägg tonerna som behövs för att spela \_\_\_\_\_-skalan.



Nimeä sävelet.  
Namnge tonerna.

Piirrä viivastolle \_\_\_\_\_asteikko, muista etumerkit. Kirjoita sen jälkeen nuottiin sormijärjestys.  
Rita på notlinjerna en \_\_\_\_\_-skala, kom ihåg alla förtecken. Skriv sedan in fingrarnas ordningsföljd.



Väritä kolmen ja neljän sormiryhmän joukkueet omilla väreillään.  
Färglägg fingergrupperna, som består av tre och fyra fingrar, med egna färger.



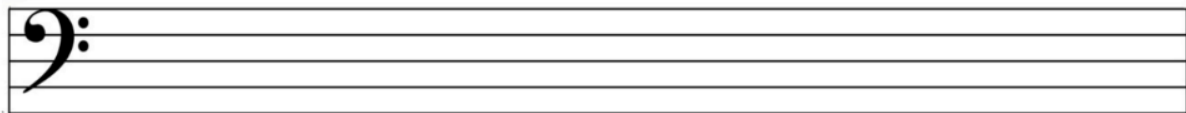
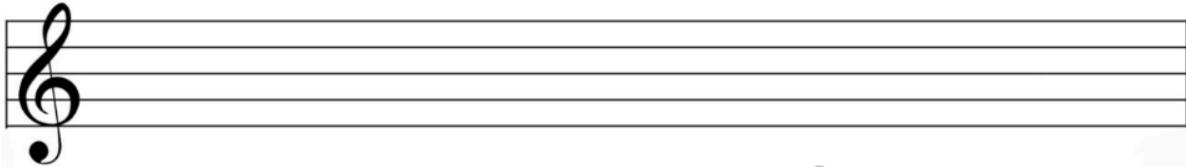
Opettaja piirtää sinulle tutun asteikon. Nimeä asteikko.

Opi sävellajit ja asteikot  
Lär dig tonarter och skolor

Läraren skriver en bekant skala åt dig. Namnge skalan.

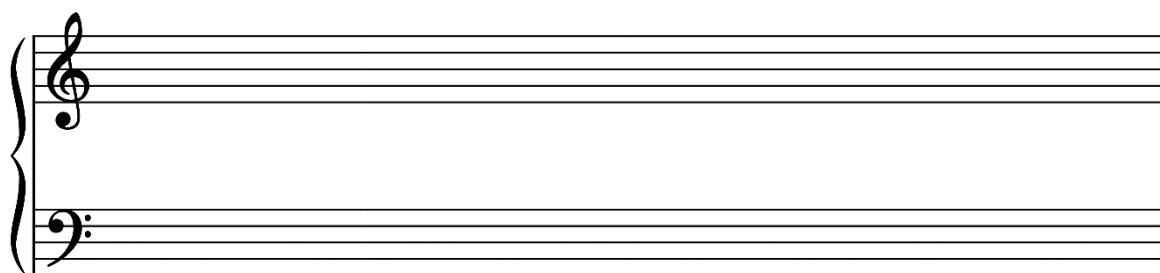
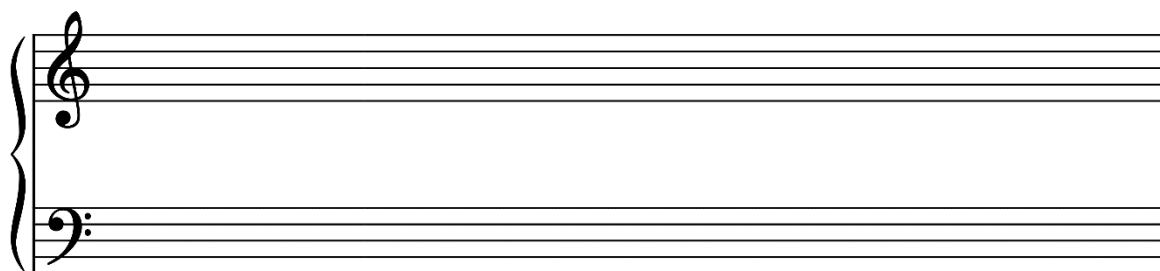
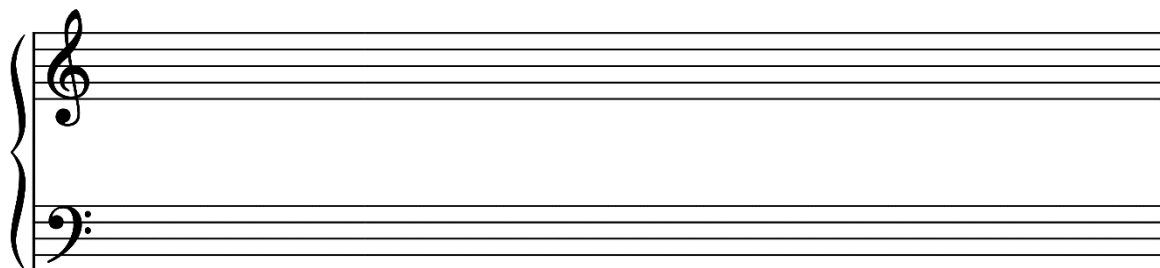
---

Vedä viivalla hahmosta oikea sorminnumero nuottiin.  
Dra ett streck från figuren med fingernummer till rätt not.



Keksi melodia ja soinnut/ Hitta på melodi och ackord

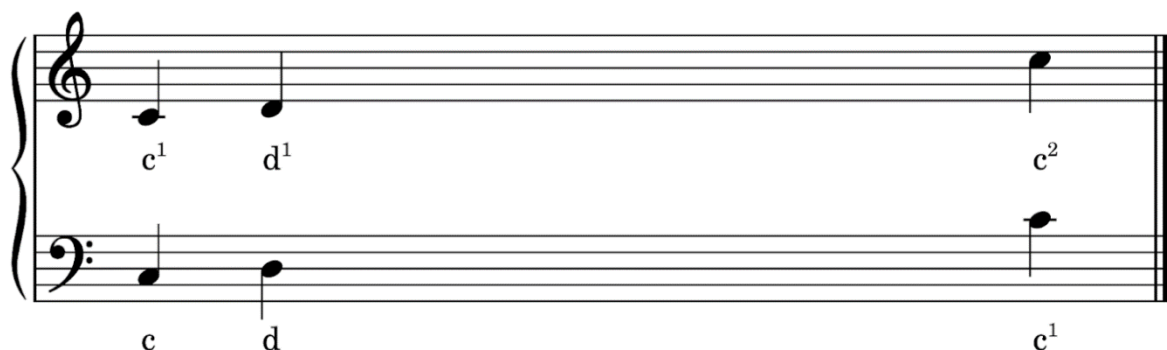
Keksi melodia ja soinnut \_\_\_\_\_-asteikon viidellä ensimmäisellä sävelellä ja kirjoita /  
Hitta på en melodi till \_\_\_\_\_-skalans fem första toner och skriv den på notlinjerna.



Lisätehtävä: Soinnuta laulu itse tai yhdessä opettajan kanssa \_\_\_\_\_kadenssisointuja I, IV ja V käyttäen.

Extra uppgift: Harmonisera sången själv eller tillsammans med läraren, med \_\_\_\_\_kadensharmonierna I, IV, V7.

Kirjoita C-duuriasteikko molemmille avaimille/ Skriv C-durskalan för bägge klaverna.



Kirjoita C-duuriasteikon sormijärjestys/Skriv fingrarnas ordningsföljd i C-durskalan.

Oikea käsi / Höger hand: \_\_\_\_\_

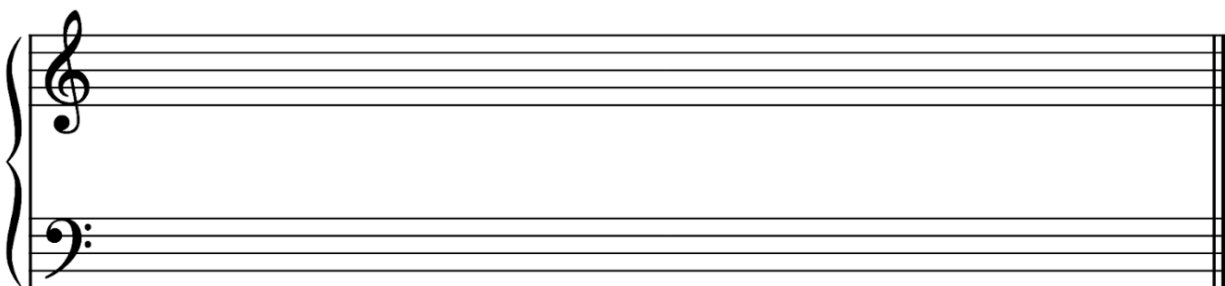
Vasen käsi / Vänster hand: \_\_\_\_\_

Lisää sorminumerot C-duurin nuottiin. Lägg till fingersättning till C-durs noter.

Keksi oma laulu/ Hitta på en egen sång

Voit käyttää apuna sanoja. Käytä kaikkia C-duurin säveliä.

Du kan använda ord som stöd. Använd alla toner i C-dur.



Eläinten hyppykilpailu / Djurens hopptävling

Mille sävelelle  
Keksi lisää



hyppää, kun se hyppää joka toiselle/kolmannelle/neljännelle sävelelle?  
eläimiä.

Till vilken ton  
flera djur.



hoppar ,då den hoppas till varje andra/tredje/fjärde ton? Hitta på

## Tehtäviä harmonikalle / Uppgifter till dragspelare

### Diskanttinäppäimistön värityskuva / Diskantknappsatsens färgschema

Tämä on harmonikan diskanttinäppäimistö. Voit värittää tämän avulla näkyväksi esim. asteikkoja, sointuja tai vaikka intervaleja. / *Det här är dragspelets diskantknappsats. Med hjälp av detta kan du tydligt färglägga t.ex. skalor, ackord eller t.o.m. intervaller.*

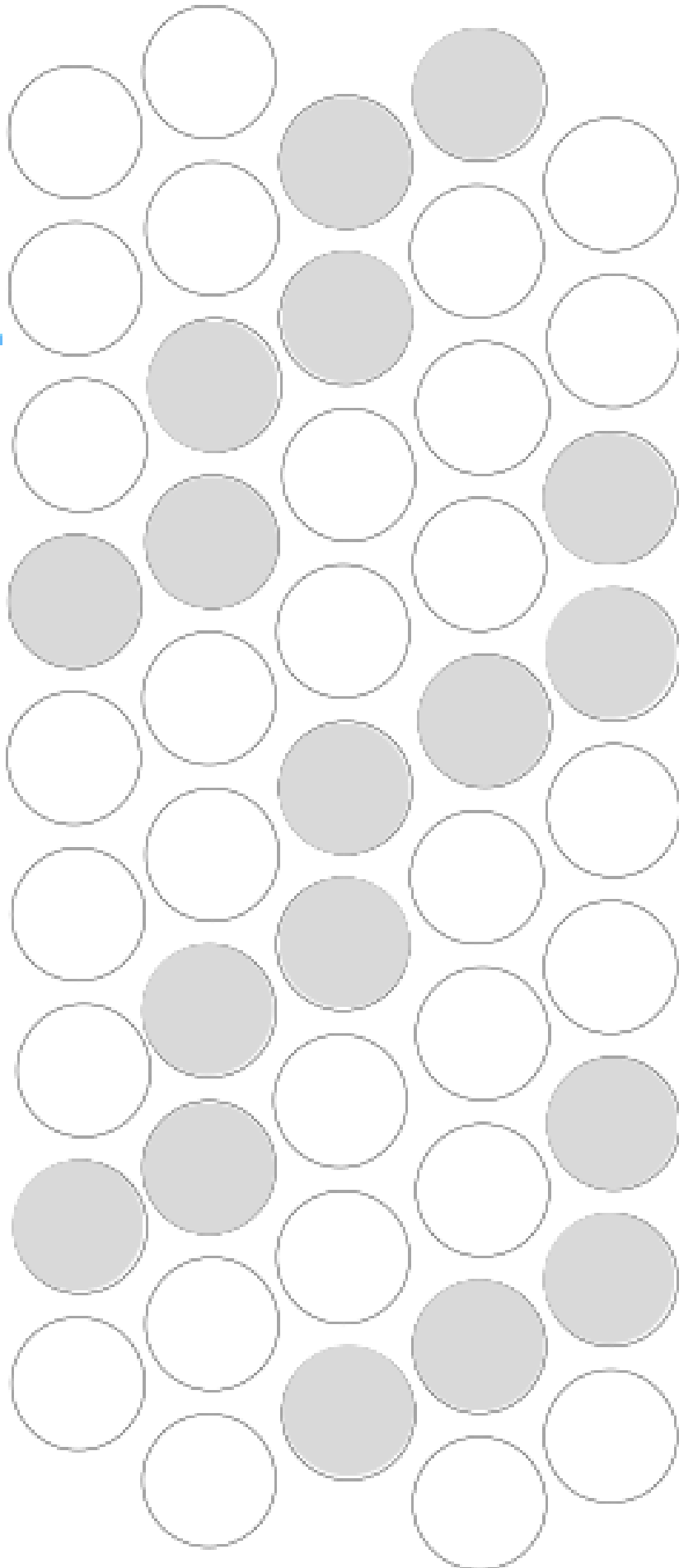
Näppäimistö pohjan matalin ääni on pieni f ja korkein ääni gis<sup>2</sup>/as<sup>2</sup>. Ajattele, että paperin alalaidassa on matalat äänet ja yläalaidassa korkeat äänet – voit ajatella myös päinvastoin. Käännä silloin kuva ylösalaisin. / *Knappsatsens lägsta ton är lilla f och högsta tonen giss<sup>2</sup>/ass<sup>2</sup>. Tänk dig att de lägsta noterna finns i den lägre kanten och de högre i den övre kanten – du kan även tänka tvärtom. Sväng isåfall bilden upp- och ner.*

Esimerkkitehtäviä / *Exempeluppgifter:*

Väritä G-duuri / *Färglägg G-dur*

Väritä a-mollin kolmisointu / *Färglägg treklängen i a-moll*

Väritä suuria terssejä (S3) eri puolisiille näppäimistöä. / *Färglägg stora terser (S3) på olika ställen i knappsatsen.*

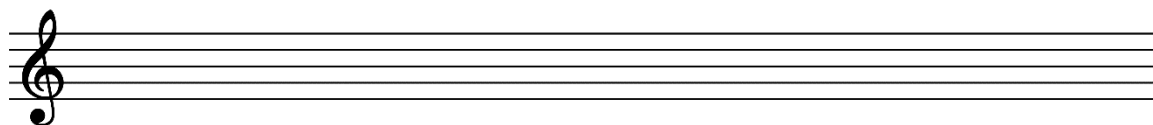
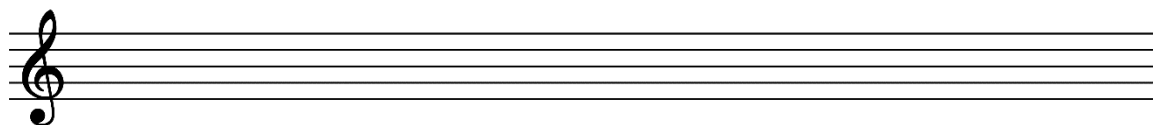




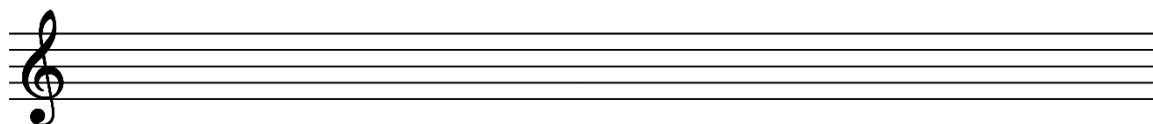
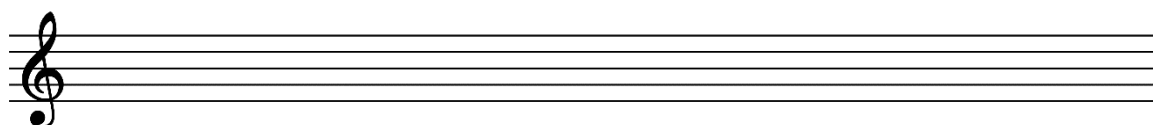
## Materiaalia jousille / *Material för stråkar*

### Kielisävellyksiä viululle / *Strängkompositioner till violin*

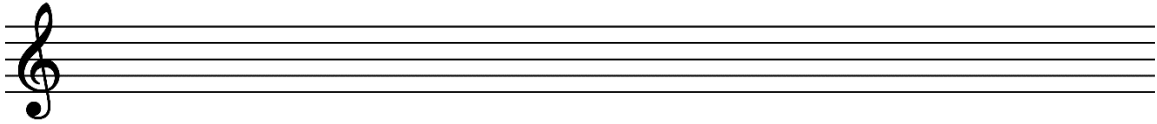
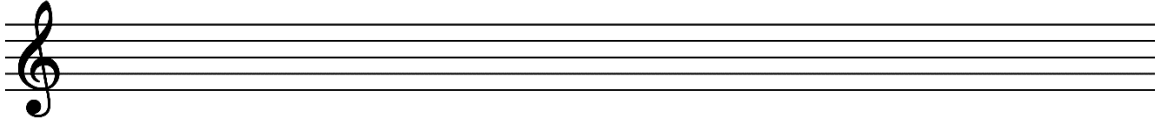
1a. Keksi oma sävellys G-KIELEN sävelillä. Voit käyttää G-duuriasteikon säveliä g, a, h tai c1. Valitse kaksi tai useampi ääni. Lisää viivaston alkuun yksi ylennysmerkki ja haluamasi tahtilaji.  
*Hitta på en egen komposition med G-STRÄNGENS toner. Du kan använda tonerna g, a, h eller c1 i G-durskalan. Välj två eller flera toner. Lägg till ett höjningstecken i början och en valfri taktart.*



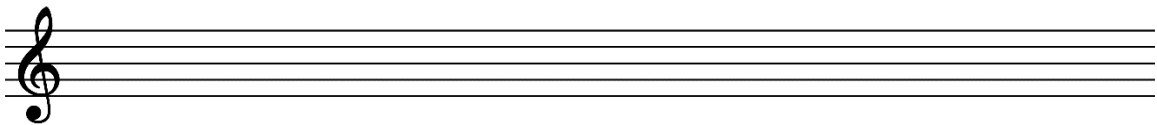
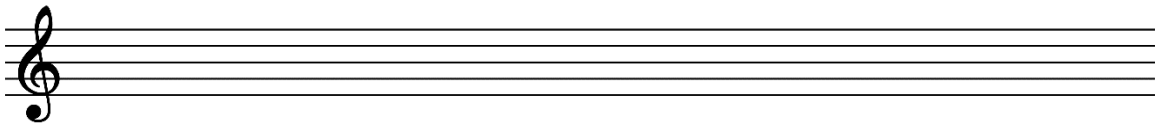
1b. Keksi oma sävellys G-KIELEN sävelillä. Voit käyttää g-molliasteikon säveliä g, a, b tai c1. Valitse kaksi tai useampi ääni. Lisää viivaston alkuun kaksi alennusmerkkiä ja haluamasi tahtilaji.  
*Hitta på en egen komposition med G-STRÄNGENS toner. Du kan använda tonerna g, a, b eller c1 i g-mollskalan. Välj två eller flera toner. Lägg till två sänkningstecken i början och en valfri taktart.*



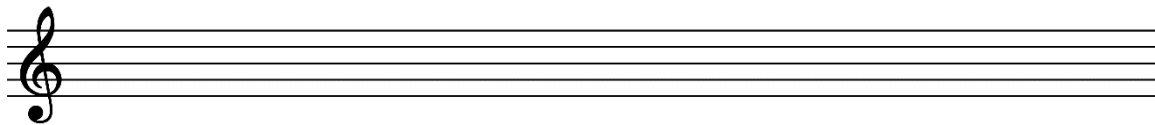
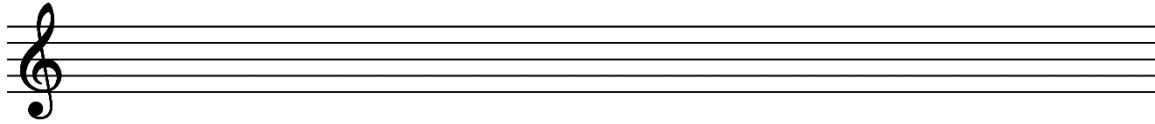
2a. Keksi oma sävellys D-KIELEN sävelillä. Voit käyttää D-duuriasteikon säveliä d1, e1, fis1 tai g1. Valitse kaksi tai useampi ääni. Lisää viivaston alkuun kaksi ylennysmerkkiä ja haluamasi tahtilaji. *Hitta på en egen komposition med D-STRÄNGENS toner. Du kan använda tonerna d1, e1, fis1 eller g1 i D-durskalan. Välj två eller flera toner. Lägg till två höjningsstecken i början och en valfri taktart.*



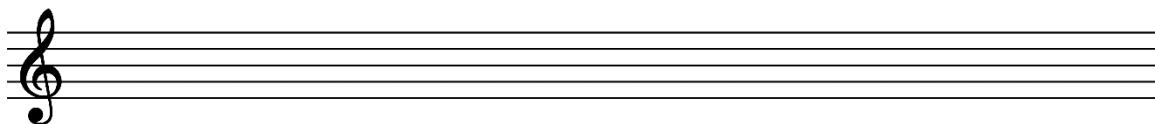
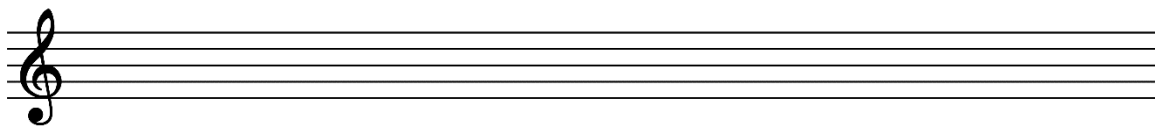
2b. Keksi oma sävellys D-KIELEN sävelillä. Voit käyttää d-molliasteikon säveliä d1, e1, f1 tai g1. Valitse kaksi tai useampi ääni. Lisää viivaston alkuun yksi alennusmerkki ja haluamasi tahtilaji ja haluamasi tahtilaji. *Hitta på en egen komposition med D-STRÄNGENS toner. Du kan använda tonerna d1, e1, f1 eller g1 i d-mollskalan. Välj två eller flera toner. Lägg till ett sänkningstecken i början och en valfri taktart.*



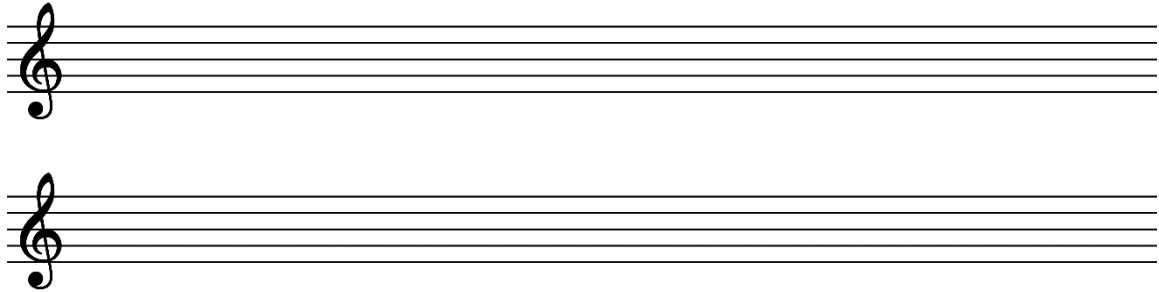
3a. Keksi oma sävellys A-KIELEN sävelillä. Voit käyttää A-duuriasteikon säveliä a1, h1, cis2 tai d2. Valitse kaksi tai useampi ääni. Lisää viivaston alkuun kolme ylennysmerkkiä ja haluamasi tahtilaji. *Hitta på en egen komposition med A-STRÄNGENS toner. Du kan använda tonerna a1, h1, ciss2 eller d2 i A-durskalan. Välj två eller flera toner. Lägg till tre höjningsstecken i början och en valfri taktart.*



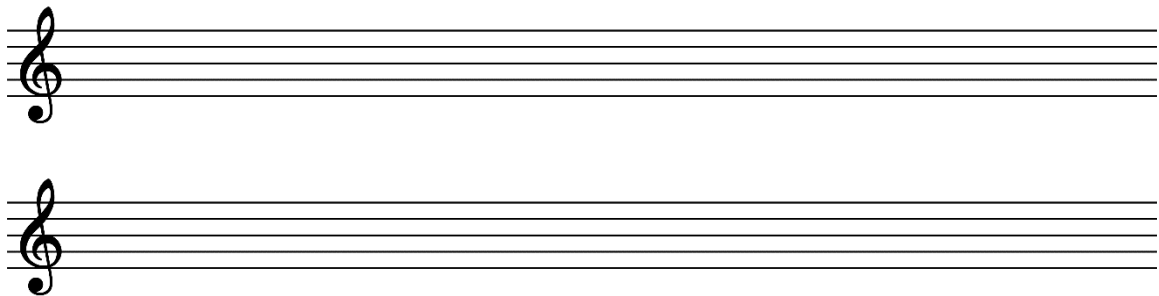
3b. Keksi oma sävellys A-KIELEN sävelillä. Voit käyttää a-molliasteikon säveliä a1, h1, c2 tai d2. Valitse kaksi tai useampi ääni. Huomaa, että viivaston alkuun ei tule etumerkkejä. Lisää haluamasi tahtilaji. *Hitta på en egen komposition med A-STRÄNGENS toner. Du kan använda tonerna a1, h1, c2 eller d2 i A-mollskalan. Välj två eller flera toner. Observera att det i början inte tillkommer några förtecken. Lägg till en valfri taktart.*



4a. Keksi oma sävellys E-KIELEN sävelillä. Voit käyttää E-duuriasteikon säveliä e2, fis2, gis2 tai a2. Valitse kaksi tai useampi ääni. Lisää viivaston alkuun neljä ylennysmerkkiä ja haluamasi tahtilaji. *Hitta på en egen komposition med E-STRÄNGENS toner. Du kan använda tonerna e2, fisis2, gisis2 eller a2 i E-durskalan. Välj två eller flera toner. Lägg till fyra höjningsstecken i början och en valfri taktart.*



4b. Keksi oma sävellys E-KIELEN sävelillä. Voit käyttää e-molliasteikon säveliä e2, fis2, g2 tai a2. Valitse kaksi tai useampi ääni. Lisää viivaston alkuun yksi ylennysmerkki ja haluamasi tahtilaji. *Hitta på en egen komposition med E-STRÄNGENS toner. Du kan använda tonerna e2, fisis2, g2 eller a2 i E-mollskalan. Välj två eller flera toner. Lägg till ett höjningsstecken i början och en valfri taktart.*



## Sormikartta / Fingerkarta

viulu, alttoviulu, sello/violin, altviolin, cello

Asteikko / Skala: \_\_\_\_\_

1. Täydennä pallukoihin harjoiteltavan asteikon sävelten nimet.

1. Fyll i tonerna till skalan som skall övas i cirklarna.

2. Ympyröi värikynällä kolmisointujen sävelet.

2. Ringa in med färgpenna de toner som ingår i treklängen.

1

1

2

2

3

3/4

4

4

Viulu / Violin



Opi sävellajit ja asteikot  
Lär dig tonarter och skalor  
2023

Numerolappusysteemi / Nummerlappsystem

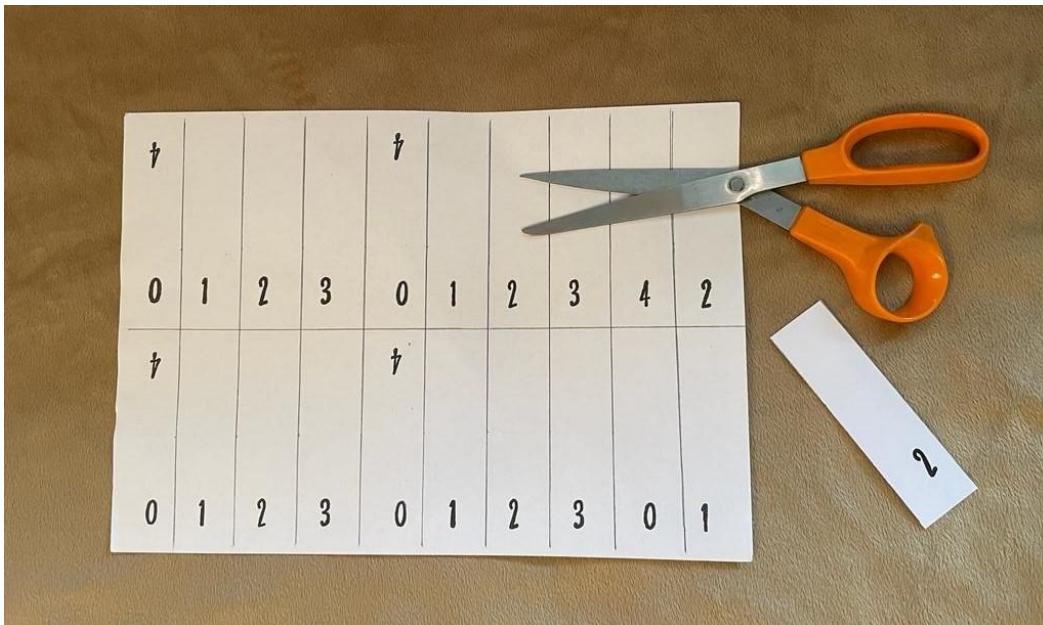
|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 4 | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 0 | 1 |
| 0 | 1 | 2 | 3 | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 0 | 1 | 2 | 3 |

Asteikkojen harjoitteluun viululle ja alttoviululle / *Skalövningar för violin och altviolin*



1. Leikkaa numerolaput viivoja pitkin suikaleiksi.

1. Klipp ut nummerlapparna längs linjerna.



2. Taita suikaleet keskeltä telttamaiseksi.

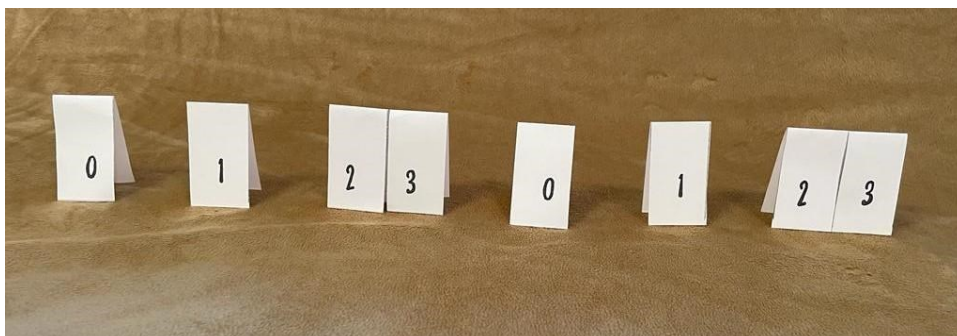
2. Vik remsona på mitten som ett tält.



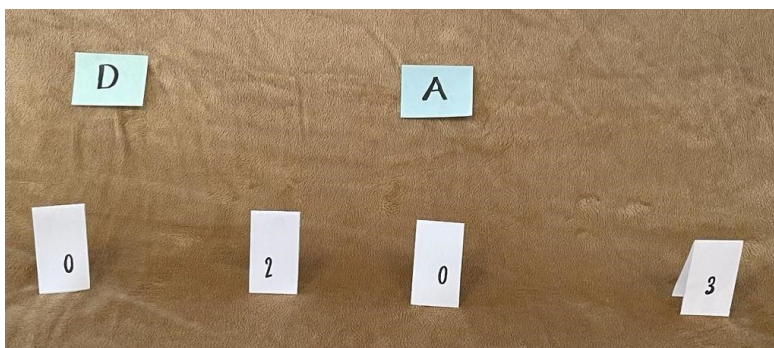


3. Asettele sorminumerolaput soitettavan asteikon mukaisesti samaan linjaan. Kokosävelaskelien väliin jää rako, puolisävelaskelien välille ei jätetä rakoa. Asteikosta ja kolmisoinnuista on omat kuvansa.

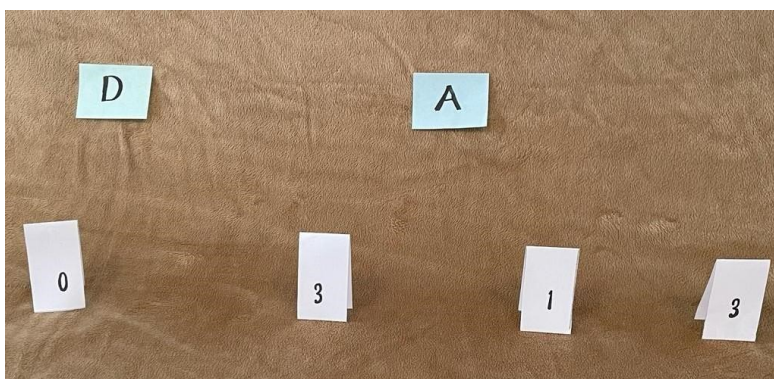
3. Placera ut fingersättningslapparna enligt skalan som skall spelas på en linje. Mellan heltonsteg lämnas ett tomrum medan det inte lämnas tomrum mellan halvtonsteg. Skalorna och treklangerna har sina egna bilder.



Viulun D-duuri (ja alttoviulun G-duuri) asteikko.  
Violinens D-dur (och altviolinens G-dur) skala.



Viulun D-duuri kolmisoinnut perusmuodossa.  
Violinens D-dur treklang i grundläge.



Viulun D-duuri kolmisoinnut, neljäs aste.  
Violinens D-dur treklang, fjärde steget.

4. Voit lisätä numerolappurivien ylä- tai alapuolelle kielen kirjaimen.  
4. Du kan lägga till strängens bokstav ovan eller under nummerlappsraden.

5. Kolmisointujen selkeyttämiseksi voit lisätä myös pienet post-it- laput erityisiin kohtiin (matala 1 tai 2, korkea 3 tms.).

5. För att förtydliga treklangerna kan du även lägga till små post-it lappar på speciella ställen (låg 1 eller 2, hög 3 o.s.v.).

Asteikko Viululle / Skalan till violin

a-molli, 1 okt / a-moll, 1 oktav

Asteikossa luetaan ensin ylempi kuva vasemmalta oikealle ja sitten alempi kuva oikealta vasemmalle. Man läser skalorna så att den övre bilden spelas först från vänster till höger och sedan den nedre bilden från höger till vänster.



asteikko ylös / skalan uppåt

G

D



asteikko alas / skalan nedåt

Huomaa, että asteikon 6. ja 7. ääni ovat ylöspäin mennessä korkeammalla kuin alaspäin tullessa! Observera, att skalans sjätte och sjunde ton är högre upp på vägen uppåt än på vägen nedåt!

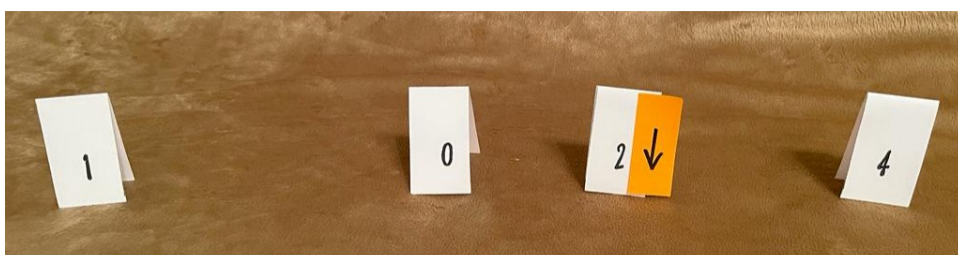
Kolmisoinnut luetaan ensin vasemmalta oikealle ja sitten oikealta vasemmalle. Treklangerna läser man först från vänster till höger och sedan från höger till vänster.



kolmisoinnut I / *treklanger I*

G

D

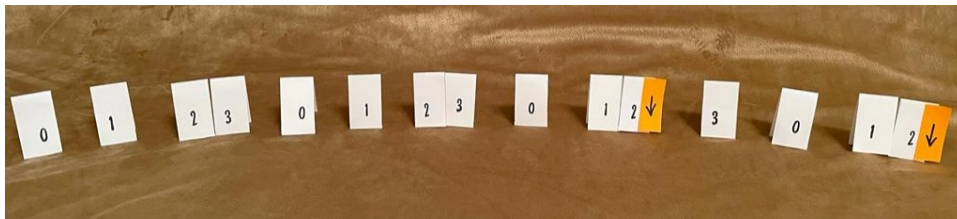


kolmisoinnut IV / *treklanger IV*

## Alttoviulu / Altviolin

C-duuri, 2 oktaavia / C-dur, 2 oktaver

Asteikko ja kolmisoinnut luetaan ensin vasemmalta oikealle ja sitten oikealta vasemmalle.  
*Man läser skalan och treklangen först från vänster till höger och sedan från höger till vänster.*



**C**

**G**

**D**

**A**

## Asteikko / Skala



**C**

**G**

**D**

**A**

## Kolmisointu I / Treklang I



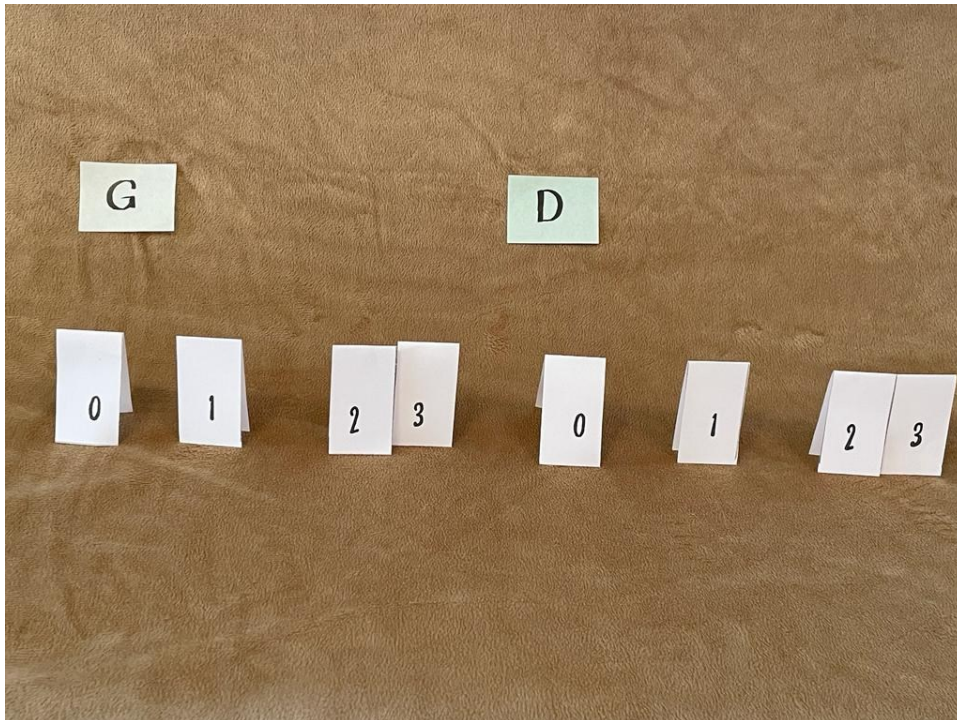
## Kolmisointu IV / Treklang IV

## Alttoviulu / Altviolin

G-duuri, 1 okt / G-dur, 1 oktav

Asteikko ja kolmisoinnut luetaan ensin vasemmalta oikealle ja sitten oikealta vasemmalle.

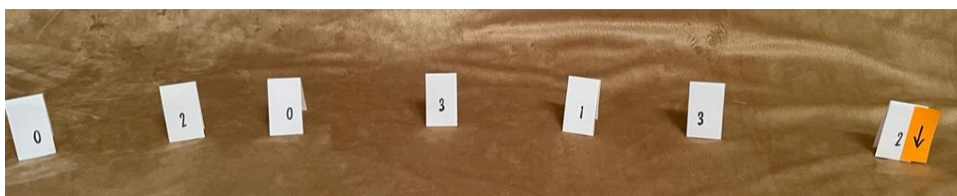
*Man läser skalan och treklängen först från vänster till höger och sedan från höger till vänster.*

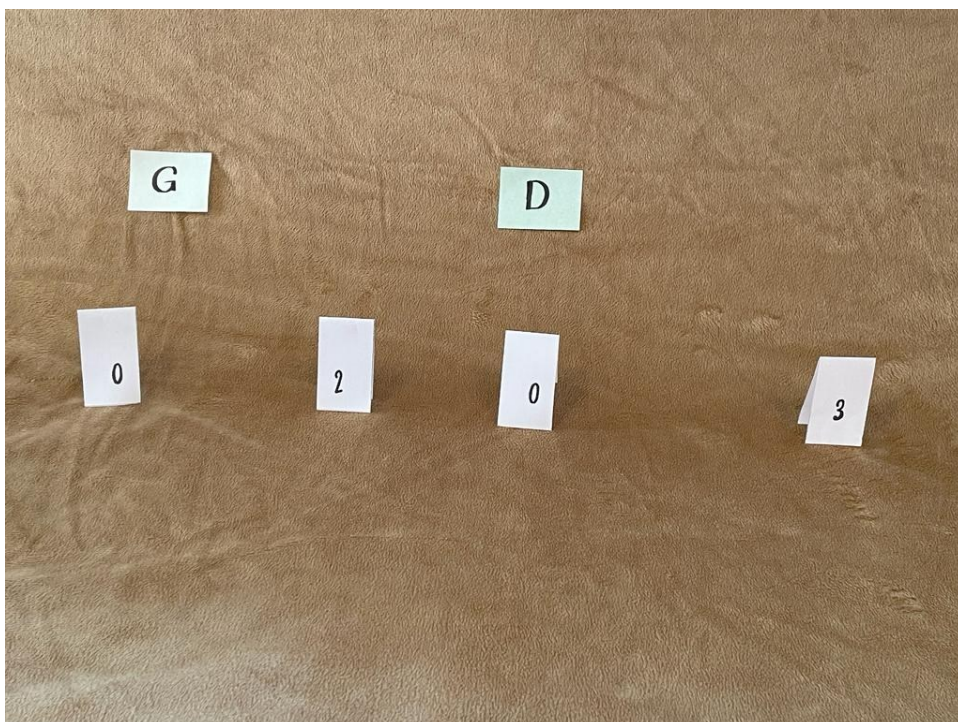


## Asteikko / Skala

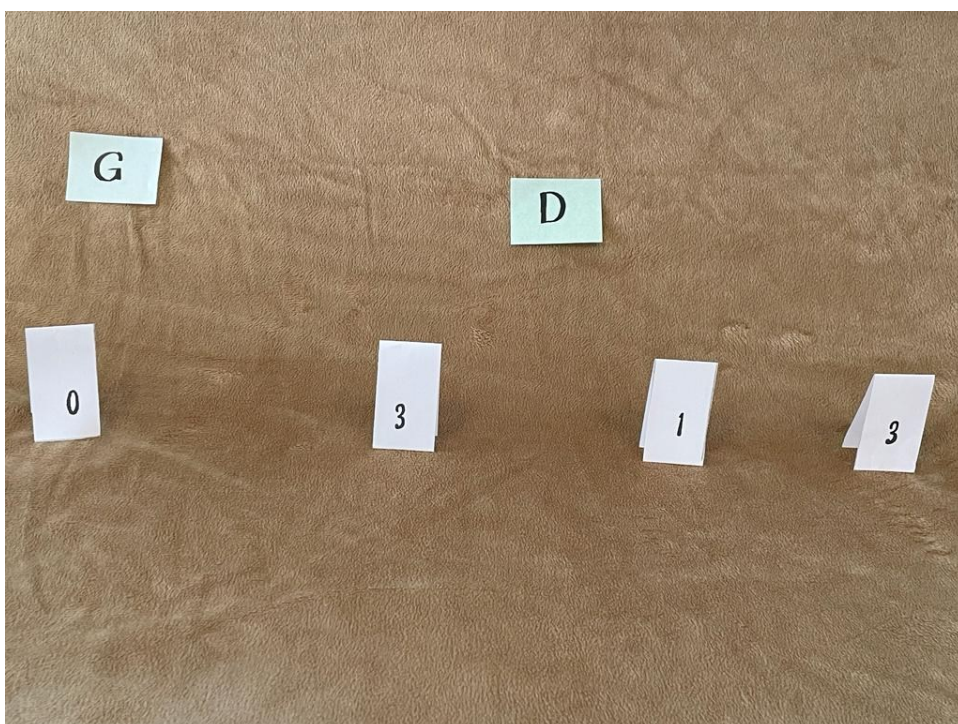
G

D





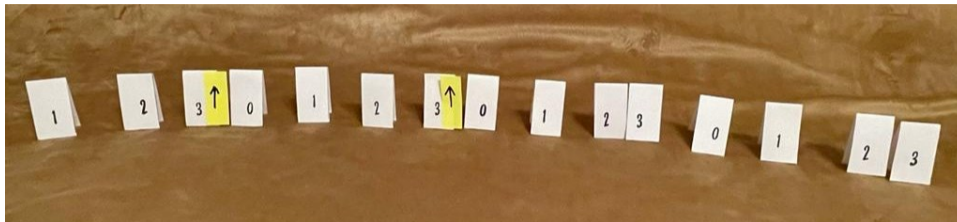
Kolmisointu I / Treklang I



Kolmisointu IV / Treklang IV

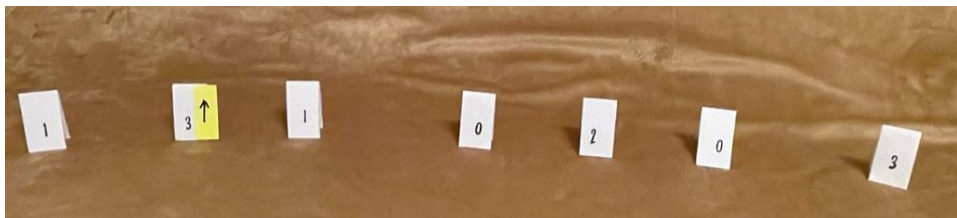
Alttoviulu / *Altviolin*  
D-duuri / *D-dur*

Asteikko ja kolmisoinnut luetaan ensin vasemmalta oikealle ja sitten oikealta vasemmalle.  
*Man läser skalan och treklangen först från vänster till höger och sedan från höger till vänster.*



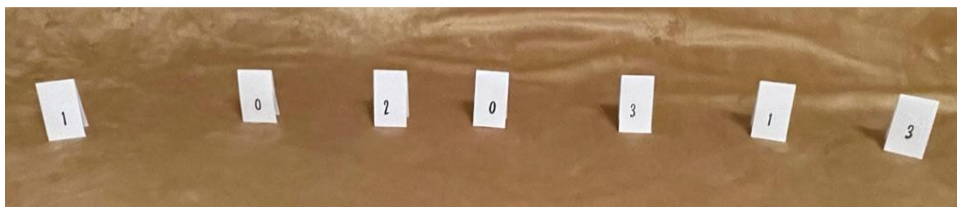
asteikko / *skala*

C                      G                      D                      A



kolmisoinnut I / *treklang I*

C                      G                      D                      A



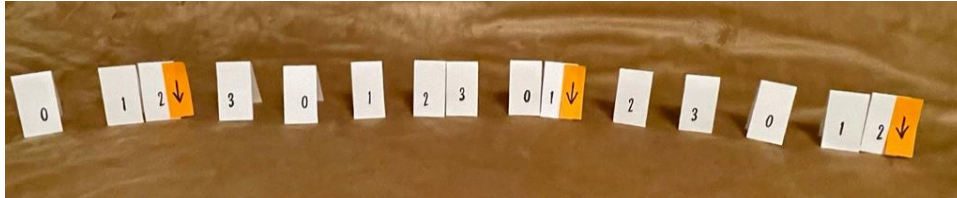
kolmisoinnut IV / *treklang IV*

## Alttoviulu / Altviolin

c-molli 2 oktaavia / c-moll 2 oktaver

Asteikossa luetaan ensin ylempi kuva vasemmalta oikealle ja sitten alempi kuva oikealta vasemmalle.

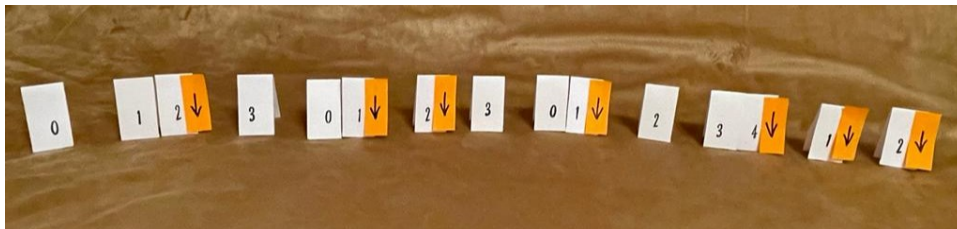
Man läser skalorna så att den övre bilden spelas först från vänster till höger och sedan den nedre bilden från höger till vänster.



→

asteikko ylös / skalan uppåt

C                      G                      D                      A



asteikko alas / skalan nedåt

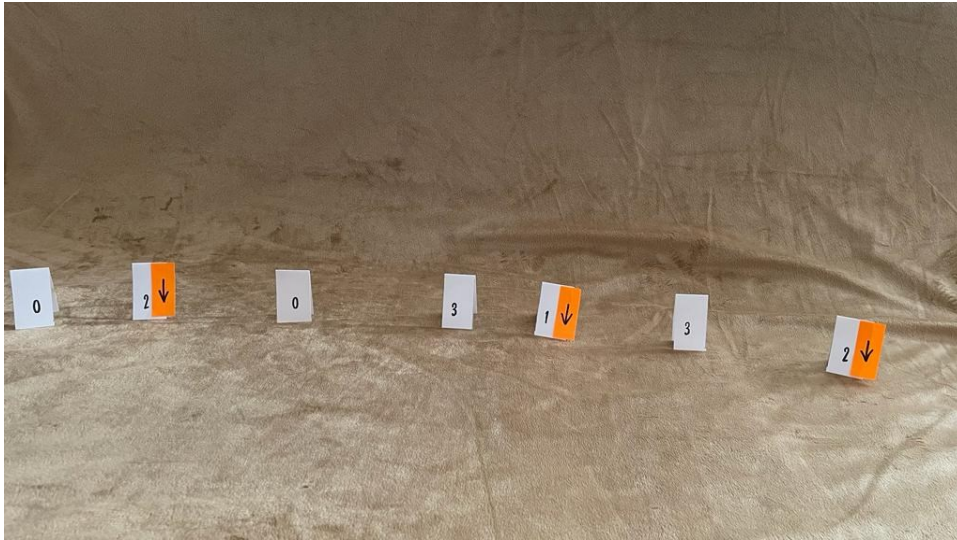
Huomaa, että asteikon 6. ja 7. ääni ovat ylöspäin mennessä korkeammalla kuin alaspäin tullessa!

Observera, att skalans sjätte och sjunde ton är högre upp på vägen uppåt än på vägen nedåt!

Kolmisoinnut luetaan ensin vasemmalta oikealle ja sitten oikealta vasemmalle.

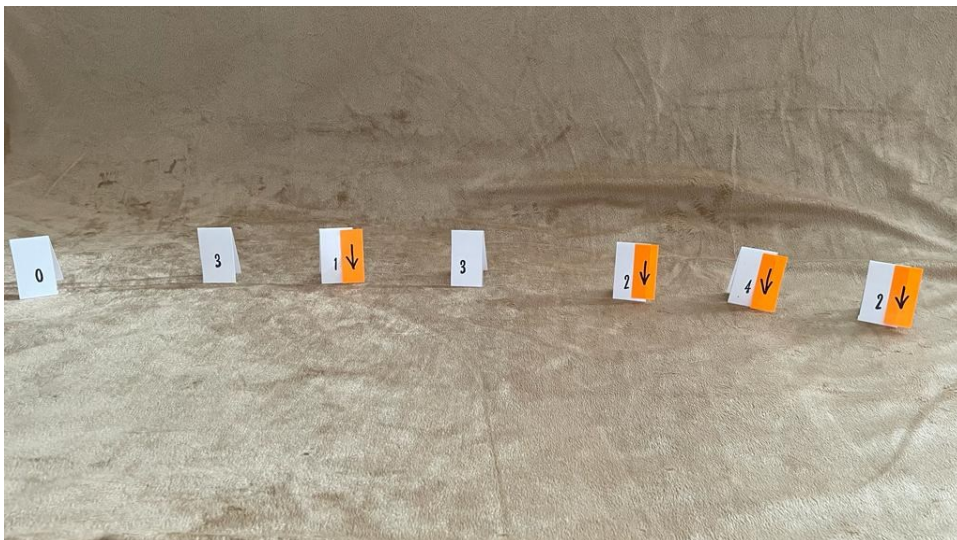
Treklangerna läser man först från vänster till höger och sedan från höger till vänster.





kolmisoinnut I / Treklanger I

**C**                      **G**                      **D**      **A**

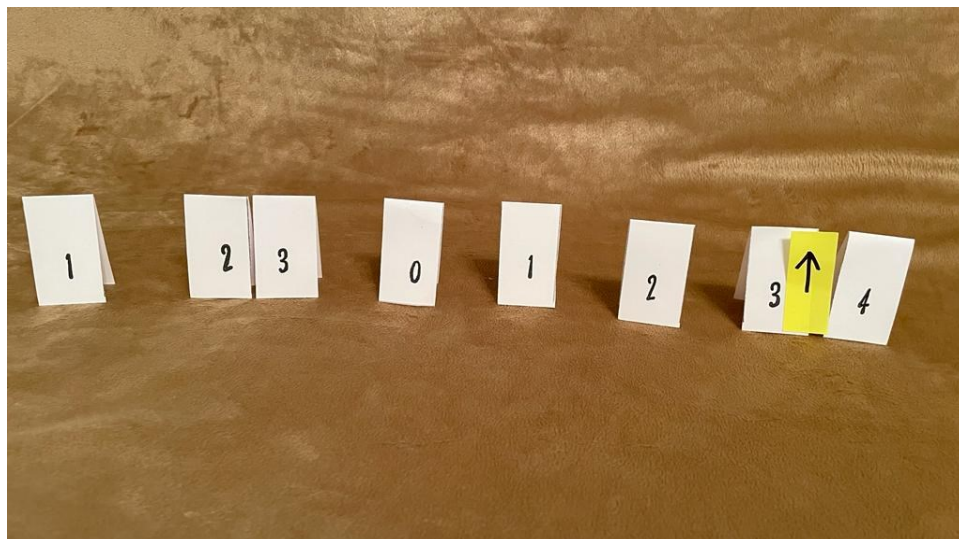


kolmisoinnut IV / Treklanger IV

Alttoviulu / Altviolin  
d-molli / d-moll, 1 okt

Asteikossa luetaan ensin ylempi kuva vasemmalta oikealle  
ja sitten alempi kuva oikealta vasemmalle.

*Man läser skalorna så att den övre bilden spelas först från vänster till höger  
och sedan den nedre bilden från höger till vänster.*

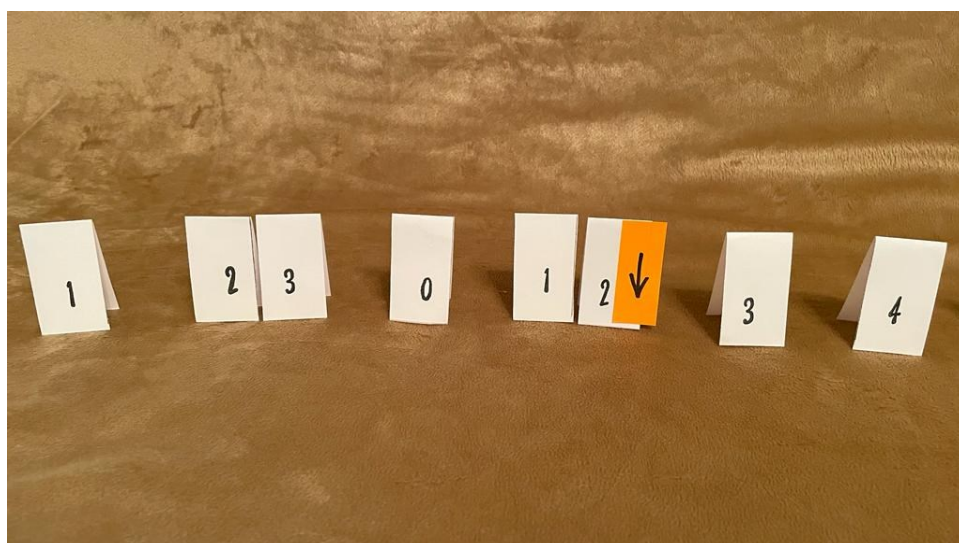


→

asteikko ylös / skalan uppåt

C

G



asteikko alas / skalan nedåt

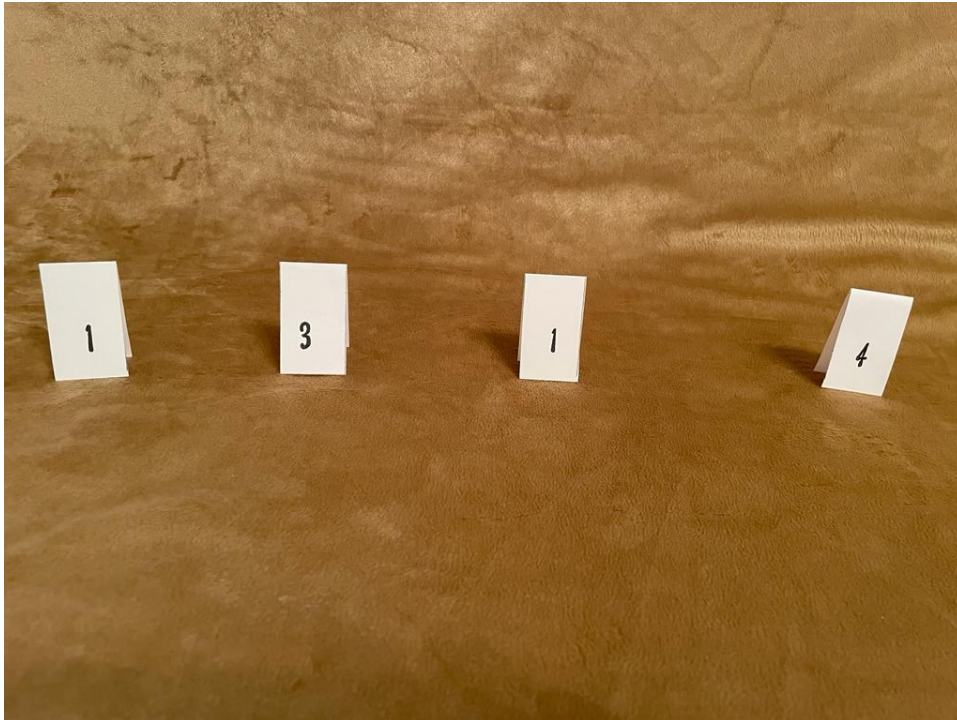
Huomaa, että asteikon 6. ja 7. ääni ovat ylöspäin mennessä korkeammalla kuin alaspäin tullessa!  
*Observera, att skalans sjätte och sjunde ton är högre upp på vägen uppåt än på vägen nedåt!*  
Kolmisoinnut luetaan ensin vasemmalta oikealle ja sitten oikealta vasemmalle.

Opi sävellajit ja asteikot  
Lär dig tonarter och skalor

2023

34

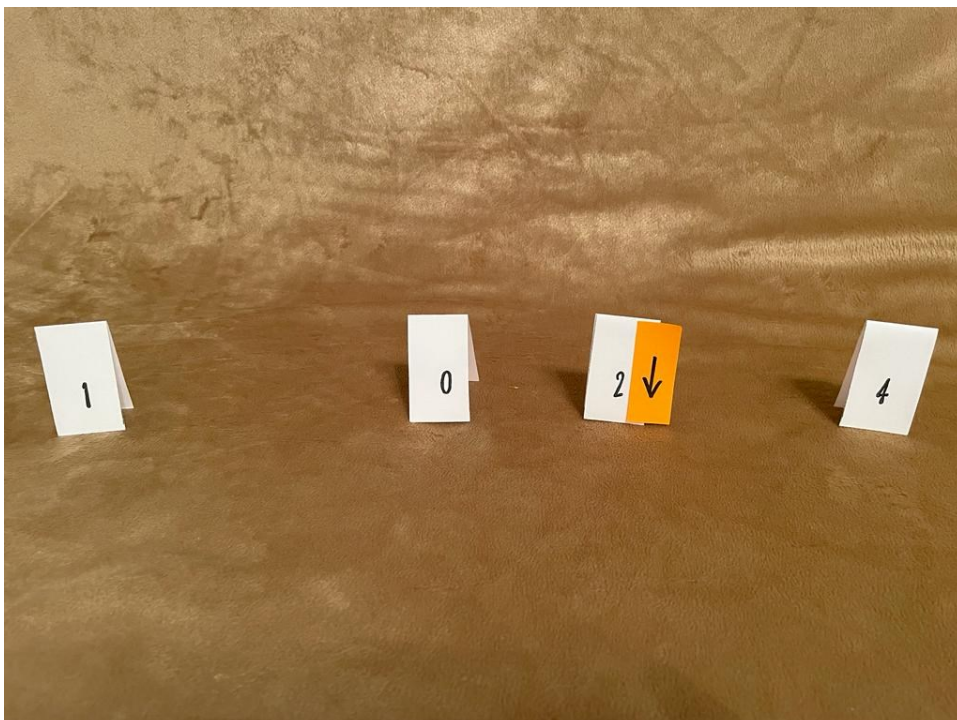
Treklängerna läser man först från vänster till höger och sedan från höger till vänster.



kolmisoinnut I / Treklanger I

**C**

**G**



kolmisoinnut IV / Treklanger IV

## Alttoviulu / Altviolin

d-molli, 2 okt / d-moll, 2 oktaver

Asteikossa luetaan ensin ylempi kuva vasemmalta oikealle ja sitten alempi kuva oikealta vasemmalle.

*Man läser skalorna så att den övre bilden spelas först från vänster till höger och sedan den nedre bilden från höger till vänster.*



→

asteikko ylös / skalan uppåt

C                      G                      D                      A



asteikko alas / skalan nedåt

Huomaa, että asteikon 6. ja 7. ääni ovat ylöspäin mennessä korkeammalla kuin alaspäin tullessa!  
*Observera, att skalans sjätte och sjunde ton är högre upp på vägen uppåt än på vägen nedåt!*

Kolmisoinnut luetaan ensin vasemmalta oikealle ja sitten oikealta vasemmalle.

Opi sävellajit ja asteikot  
Lär dig tonarter och skalor

Treklängerna läser man först från vänster till höger och sedan från höger till vänster.



kolmisoinnut I / treklanger I

C                      G                      D                      A



kolmisoinnut IV / treklanger IV

## Soittotehtäviä kitaralle / *Speluppgifter till gitarristerna*

### Tehtävä 1/ *Uppgift 1*

Soita asteikko hitaasti ja sano soittamasi sävelet samalla ääneen, ylöspäin ja alaspäin.

*Spela skalan långsamt och säg namnen på tonerna högt samtidigt som du spelar dem, uppåt och nedåt.*

### Tehtävä 2 / *Uppgift 2*

Soita asteikko eri näppäilyksillä vuorotellen: i & m.

Jos tämä on liian helppo ja haluat enemmän haastetta (vanhemmat oppilaat) kokeile: i & a, m & a.

*Spela skalan med olika fingrar, dvs. växelknäppning: i & m.*

*Om detta är för lätt och du vill ha en utmaning (för äldre elever) testa andra fingerkombinationer: i & a, m & a.*

### Tehtävä 3 / *Uppgift 3*

Soita asteikko pelkällä tukinäppäilyllä (apoyando) ja sitten vapaalla näppäilyllä (tirando).

*Spela skalan endast med stödknäppning (apoyando) och sen med fri knäppning (tirando).*

### Tehtävä 4 / *Uppgift 4*

Keksi helppoja sanoja valitun asteikon sävelistä ja kuuntele miltä ne kuulostavat soitettuna.

*Se om du kan bilda enkla ord med toner från den utvalda skalan och spela hur de låter. T.ex. DAG, GE, BADA.*

*(Det här går bättre man använder b i stället för h)*

### Tehtävä 5 / *Uppgift 5*

Toistoharjoitus: Soita asteikon jokainen sävel 4 kertaa ylös ja alas vuoronäppäilyllä (cccc, dddd, eeee...)

*Upprepningsövning: Upprepa varje ton i skalan fyra gånger uppåt och nedåt med växelknäppning (cccc, dddd, eeee..)*

### Tehtävä 6 / *Uppgift 6*

Pyrähtelyharjoitus: Soita asteikko ylös ja alas, toista joka toinen ääni 4 kertaa (1/8-nuotein) ja soita joka toinen ääni pitkänä (1/2-nuotti) vuoronäppäilyllä (cccc, d, eeee, f...)

*Rytmskövning: Spela skalan upp och ner, upprepa varannan ton 4 gånger (åttondelsnot) och den andra tonen som en lång ton (halvnot) med växelknäppning (cccc, d, eeee, f...)*

## Tehtäviä muhaan/ Uppgifter till musikteori

Säveltäminen / komposition:

Sävellystehtävä 1: Intervallisävellys asteikolla/ Intervallkomposition med skalor

Päätä, mitä asteikkoa käytät lähtökohtana.

Bestäm vilken skala du utgår ifrån.

Päätä sopiva määrä (esim. 8 kpl) sattumanvaraisesti eri intervalleja esim. arpomalla (1–8).

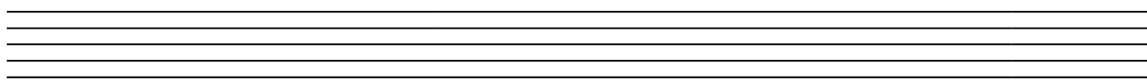
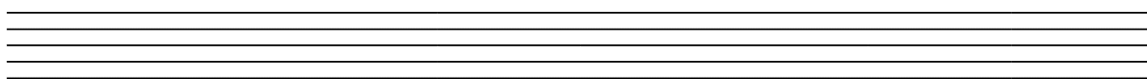
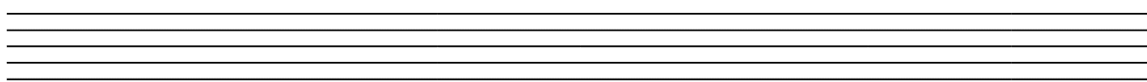
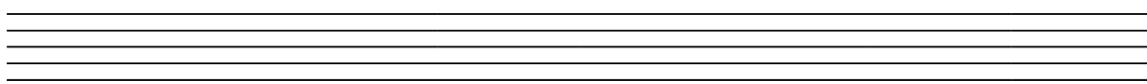
Bestäm en lämplig mängd (t.ex. 8st) slumpmässiga intervall genom lottning (1–8).

Lähde säveltämään asteikon perussävelestä siirtymällä sovittu intervalli ylös tai alas. Suunnan saa itse päättää. Jatka uudesta sävelestä sitten seuraava intervalli, kunnes kaikki arvotut intervallit on käytetty. Lopuksi saat halutessasi muokata melodiaa hieman.

Börja komponera från skalans grundton och flytta med det valda intervallet uppåt eller nedåt.

Riktningen får man bestämma själv. Fortsätt med följande intervall från den nya tonen, tills alla lottade intervall har använts. Till slut får man justera melodin en aning.

Esimerkki /Exempel



## Sävellystehtävä 2: Kontrapunktinen 2-ääninen sävellys / *Tvåstämmig kontrapunktkomposition*

Tee sovitussa (diatonisessa) sävellajissa melodia, johon ei tule kovin paljon hyppyjä.

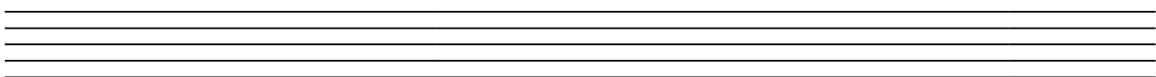
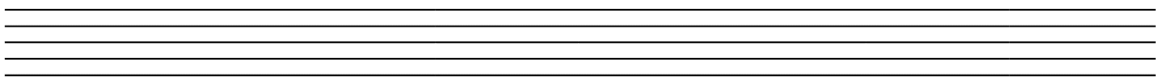
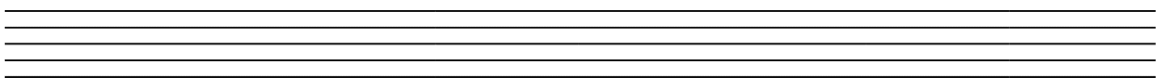
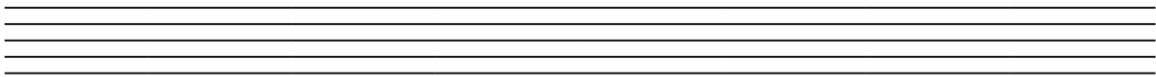
*Gör en melodi i en bestämd (diatonisk) tonart, där det inte kommer många hopp.*

Sävellä melodialle toinen ääni joko ylä- tai alapuolelle niin, että toinen ääni alkaa ja loppuu ensimmäisen äänen kanssa samaan ääneen, mutta muuten menee omaa linjaansa (vapaa kontrapunkti). Mieti, mitä intervaleja äänien väliin tuli ja mitkä intervallit soivat hyvin yhteen.

*Komponera en till melodi, antingen över eller under den första, som börjar och slutar på samma ton. För övrigt har den en egen linje (fri kontrapunkt). Fundera på vilka intervall som uppstår mellan stämmorna samt vilka som passar bra tillsammans.*

Esimerkki / *Exempel*

1 3 6 6 5 3 6 6 3 2 3 1





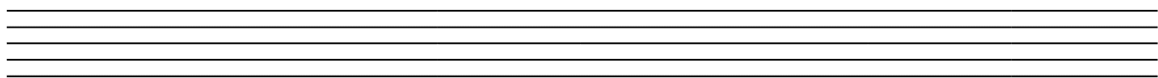
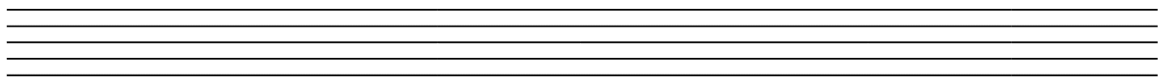
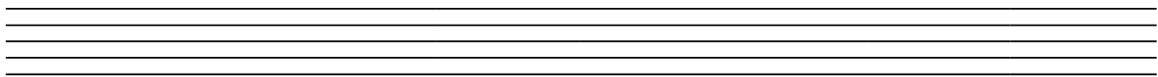
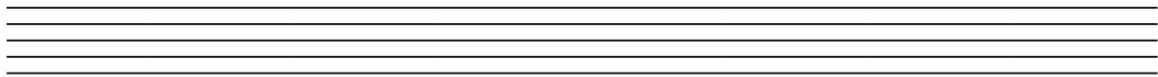
### Sävellystehtävä 3: Asteittainen melodiakulku / *Stegvis melodigång*

Valitse asteikko. Sävellä melodia, joka kulkee asteittain. Käytä siis pelkkiä sekunteja. Lisähaaste: määrittele lakipiste.

*Välj en skala. Komponera en melodi, som rör sig stegvis. Använd alltså sekunder.*

*Extra utmaning: bestäm en höjdpunkt*

Esimerkki / *Exempel*

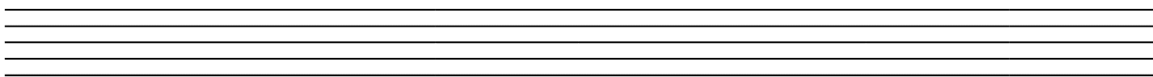
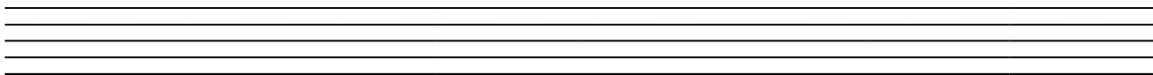
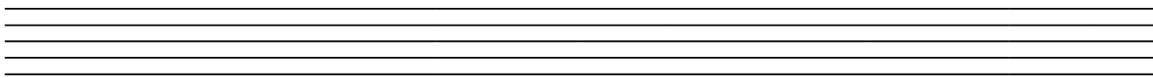
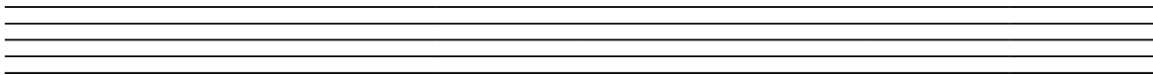


Sävellystehtävä 4: Melodia urkupisteelle / *Melodi med orgelpunkt*

Sävellä ja laula liikkuva melodiaääni. Perussävel soi urkupisteen tavoin.

*Komponera och sjung en rörlig melodistämma. Grundtonen klingar som orgelpunkt.*

Esimerkki / *Exempel*



Sävellystehtävä 5: Melodia sointukierrolle / *Melodi till ackordföljd*

1. Tee improvisaatio asteikolla ja taustalla soinnutus.

I - V - I, I - IV - V - I, I - VI - iv - V7 - I

*Improvisera med hjälp av en skala och en ackordföljd i bakgrunden.*

I - V - I, I - IV - V - I, I - VI - iv - V7 - I

2. Sävellä melodiaääni samalle pohjalle. Liiku asteittain, tersseittäin.

*Komponera en melodistämma till samma ackordbakgrund. Stegvis, med terser.*

Esimerkki / *Exempel*

The example shows a melody in 4/4 time on a single staff. The notes are: F4 (quarter), G4 (quarter), A4 (quarter), Bb4 (quarter), C5 (quarter), Bb4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F4 (quarter), E4 (half). Below the melody, the chord progression is shown in two staves. The first staff shows the chords: F (I), Dm (vi), Bb (IV), and C7 (V7). The second staff shows the Roman numerals: I, vi, IV, and V7.

Two empty musical staves for improvisation, each with a treble clef and a key signature of one flat (Bb).

Two empty musical staves for composition, each with a treble clef and a key signature of one flat (Bb).

Sävellystehtävä 6: Melodia alkaen valitulla intervallilla / *Melodi som börjar med utvalda intervall*

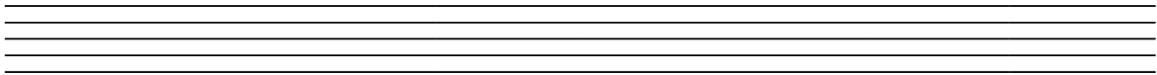
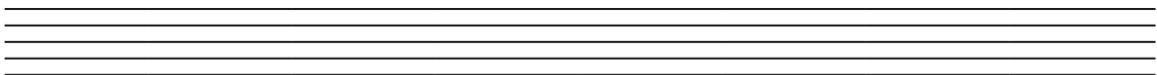
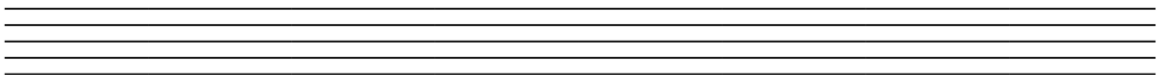
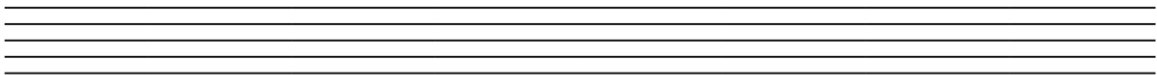
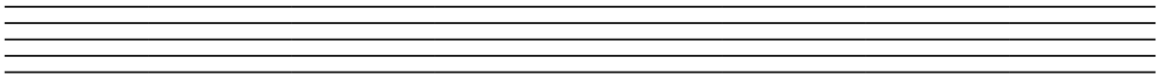
Sävellä melodia, joka alkaa esim. kvintillä (tai jokin muu intervalli) ja sen jälkeen jatketaan asteikolla, joko ylöspäin tai alaspäin. (Lisähaaste, käytä vielä toisessakin kohdassa alun intervallia.)

*Komponera en melodi, som börjar med t.ex. en kvint (eller något annat intervall) och sedan fortsatt med skalrörelser, uppåt eller nedåt. (Extra utmaning, använd samma intervall även i ett annat skede i melodin.)*

Kvartti  
Kvart

Kvintti  
Kvint

Seksti  
Sext



Sävellystehtävä 7: Kahden sävelen melodia eri soinnuilla / *Två toners melodi till olika ackord*

Sävellä melodia vain kahta säveltä käyttäen (esim. c, d).

*Komponera en melodi som innehåller endast två toner (t.ex. c, d).*

Soinnuta melodia duuritonalityetissa ja / tai mollitonalityetissa eri tavoilla:

*Harmonisera melodin i en dur- eller molltonart, på olika sätt:*

1. Käytä aluksi vain I asteen sointua (toonikaa)

*Använd till en början endast I stegets ackord (tonika)*

The example shows a musical score in 4/4 time. The treble clef contains a melody of two notes: a quarter note C (middle C) followed by a quarter note D (one octave above C). The bass clef contains a sustained C major chord (C-E-G) for the duration of the two notes. The letter 'C' is written above the first note, and the Roman numeral 'I' is written below the bass clef.

An empty musical staff with a treble clef on the top line and a bass clef on the bottom line, intended for the student to write their composition.

An empty musical staff with a treble clef on the top line and a bass clef on the bottom line, intended for the student to write their composition.

An empty musical staff with a treble clef on the top line and a bass clef on the bottom line, intended for the student to write their composition.

2. Käytä soinnutuksessa pääsointuja (I, IV, V)  
Använd grundackord i harmoniseringen (I, IV, V)

3

C F G C

I IV V I

3. Käytä muitakin kantasointuja (I – VII)  
Använd andra grundackord (I – VII)

2  
p  
C Am F Dm G C  
I vi IV ii V I

4.Lopuksi kokeile soinnutuksessa myös mm. muunnosointuja.  
*Prova avslutningsvis att använda mellandominanter m.m.*

7

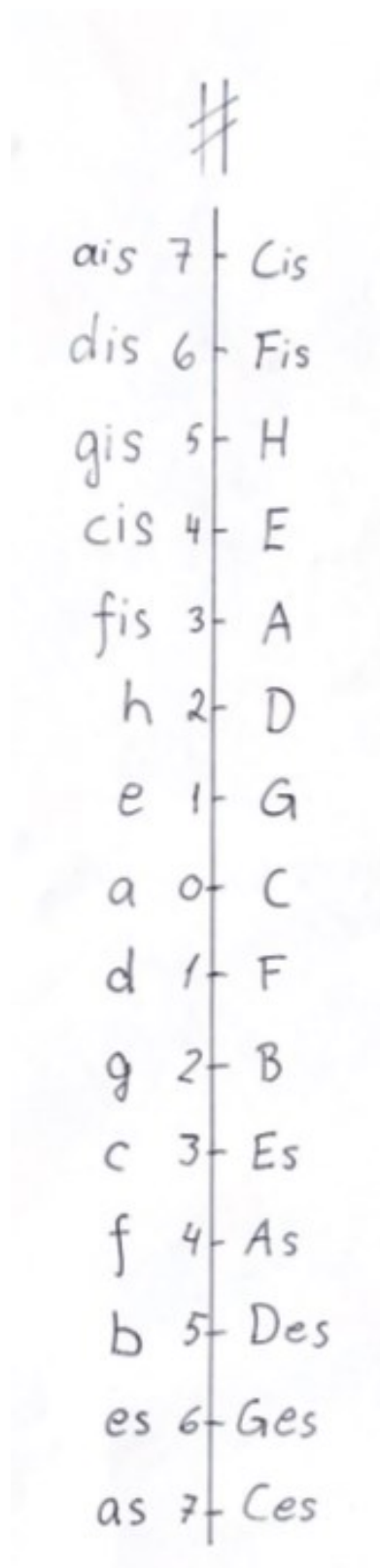
C E Am F Ddim G7 C

I V/vi vi IV ii5b V7 I



## Sävellajiharjoituksia / Tonartsövningar

Asteikoista pakkasmittari / Temperaturmätare för skalor



Etsi asteikoista virheitä / *Hitta fel i skalorna*

1. Etsi kaksi virhettä C-duuriasteikosta / *Hitta två fel i C-durskalan.*



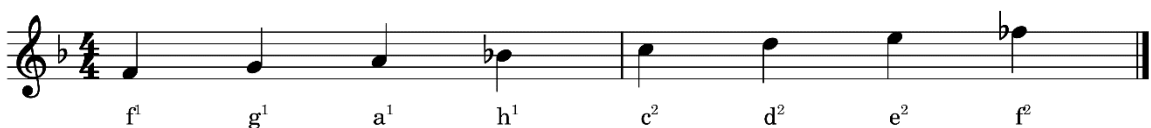
2. Etsi kaksi virhettä G-duuriasteikosta / *Hitta två fel i G-durskalan*



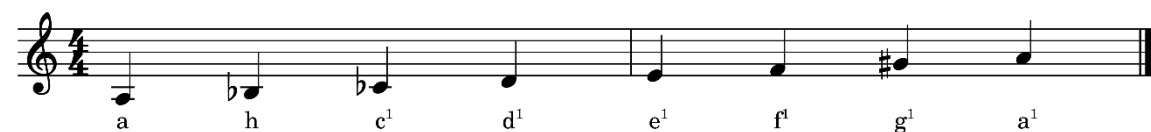
3. Etsi kaksi virhettä D-duuriasteikosta / *Hitta två fel i D-durskalan*



4. Etsi kaksi virhettä F-duuriasteikosta / *Hitta två fel i F-durskalan*



5. Etsi kaksi virhettä harmonisesta a-molliasteikosta / *Hitta två fel i harmonisk a-mollskalan*



6. Etsi kaksi virhettä harmonisesta e-molliasteikosta / *Hitta två fel i harmonisk e-mollskalan*

e<sup>2</sup>    fis<sup>1</sup>    gis<sup>1</sup>    a<sup>1</sup>    h<sup>1</sup>    c<sup>2</sup>    dis<sup>2</sup>    e<sup>2</sup>

7. Etsi kaksi virhettä harmonisesta h-mollisasteikosta / *Hitta två fel i harmonisk h-mollskalan*

h    cis<sup>1</sup>    d<sup>1</sup>    e<sup>1</sup>    fis<sup>1</sup>    g<sup>1</sup>    ais<sup>1</sup>    c<sup>2</sup>

Vastaukset / Svar:

C-duuri/C-dur (a1h1)

G-duuri/G-dur (c2g2)

D-duuri/D-dur (g1a1)

F-duuri/F-dur (h1f2)

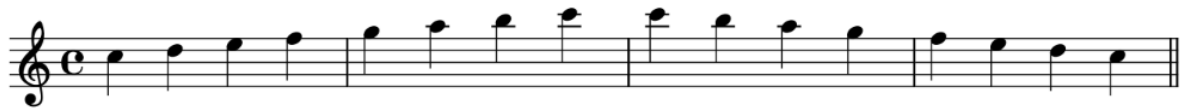
a-molli harm./a-moll harm. (h c1)

e-molli harm./e-moll harm. (gis1e2)

h-molli harm./h-moll harm. (g1ais1)

Lisää nuottien nimet ja tilapäiset etumerkit molleihin / *Lägg till noternas namn och tillfälliga förtecken till mollskalorna*

C-duuri / *C-dur*



melodinen a-molli / *melodisk a-moll*



F-duuri / *F-dur*



Melodinen d-molli / *Melodisk d-moll*



G-duuri / G-dur



melodinen e-molli / melodisk e-moll



Transponoi toiseen sävellajiin / *Transponera till den andra tonarten*

Tässä on Satu meni saunaan- laulun alku C-duurissa. Transponoi se pyydettyihin sävellajeihin. Muista etumerkit!

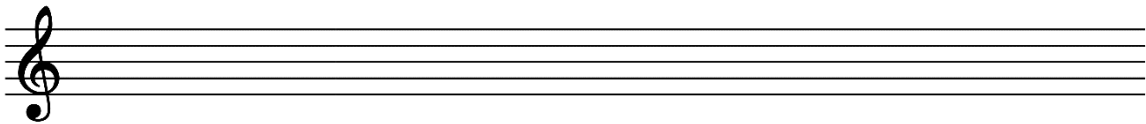
*Här är början av Saga gick i bastun-sången i C-dur. Transponera sången till de önskade tonarterna. Kom ihåg alla förtecken!*

C-duuri / C-dur

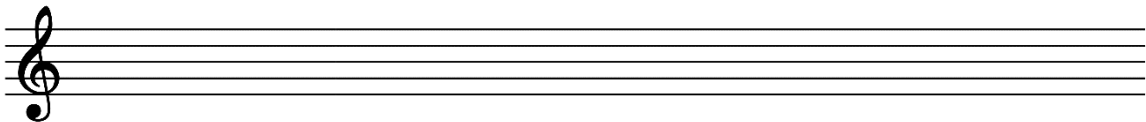


Sa - tu me - ni sau - naan.  
Sa - ga gick i bas - tun

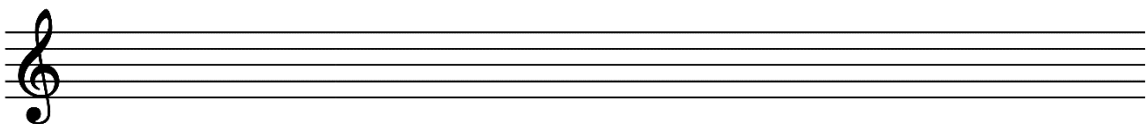
G-duuri / G-dur



D-duuri / D-dur



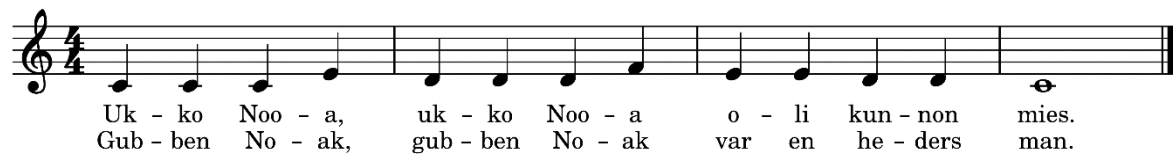
F-Duuri / F-dur



Tässä on Ukko Nooa – laulun alku C-duurissa. Transponoi se pyydettyihin sävellajeihin. Muista etumerkit!

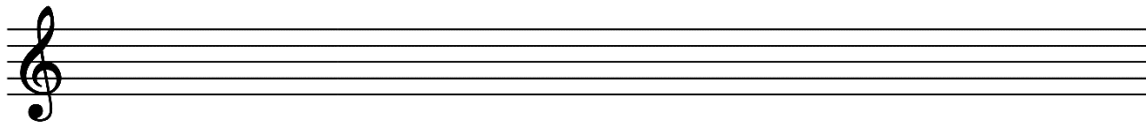
Här är början av Gubben Noak - sången i C-dur. Transponera sången till de önskade tonarterna. Kom ihåg alla förtecken!

C-duuri / C-dur

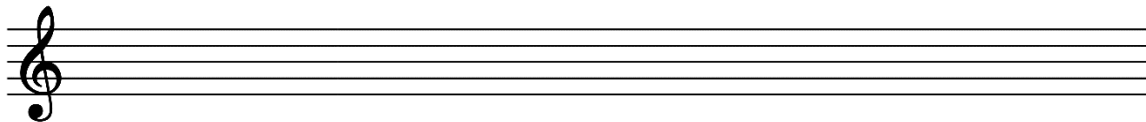


Uk - ko Noo - a, uk - ko Noo - a o - li kun - non mies.  
Gub - ben No - ak, gub - ben No - ak var en he - ders man.

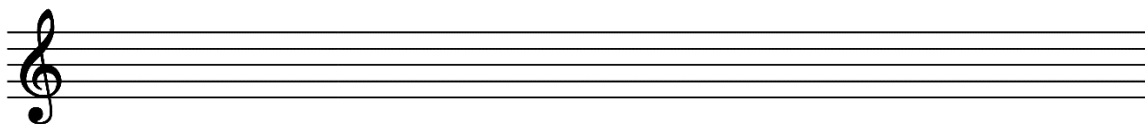
G-duuri / G-dur



D- Duuri / D-dur



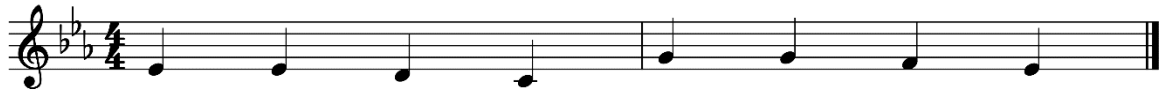
F- duuri / F-dur



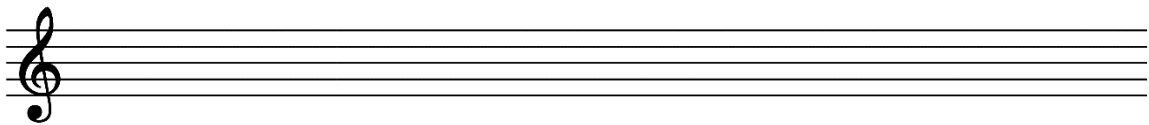


Tässä on Joulupuu on rakennettu – laulun alku c- mollissa. Transponoi se pyydettyihin sävellajeihin.  
Muista etumerkit!  
*Här är början av Barnens julvisa- sången i c-moll. Transponera sången till de önskade tonarterna.  
Kom ihåg alla förtecken!*

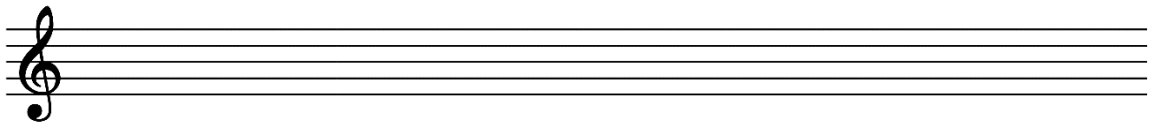
c-molli / c-moll



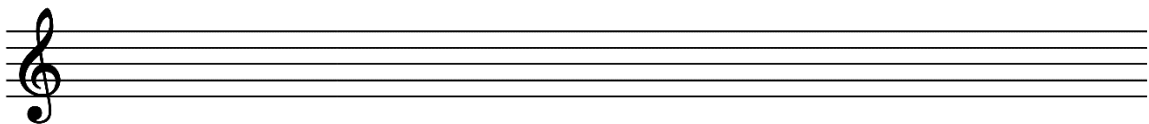
d -molli / d-moll



e- molli / e-moll



g- molli /g-moll

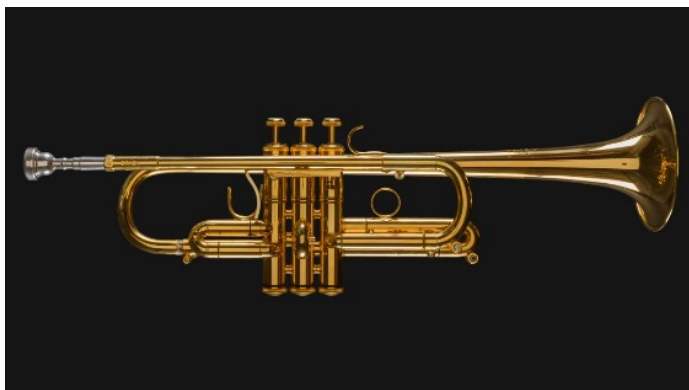


## Vaskipuhaltimet / *Bleckblåsare*

### Soitintietoiskut / *Instrumentkännedom*

#### Trumpetti / *Trumpet*

- Trumpetti on korkein vaskipuhallin. Ensimmäiset melko nykyaikaiset trumpetit rakennettiin 1400-luvulla.
  - Barokkitrumpetissa ei ollut ollenkaan venttiilejä, äänen korkeuksia vaihdettiin huulien asennoilla ja erivireisillä putkilla. Venttiilit tulivat trumpettiin 1700-luvulla. Trumpeteissa käytetään sekä pumppu- että sylinteriventtiilejä.
  - Erityisen korkealta soivaa trumpettia kutsutaan pikkolotrumpetiksi. Muita trumpetin läheisiä soittimia ovat kornetti ja flyygelitorvi.
  - Trumpetti on käytetty soitin sinfoniaorkestereissa, puhallinorkestereissa sekä erityisen suosittu Big Band/jazz-soitin. Vaskikvintetissä on kaksi trumpettia.
  - Kuuluisia klassisen musiikin trumpetteja ovat mm. Maurice Andre, Timofei Dokshitser ja Adolph Herseth. Tunnettuja jazz-trumpetteja mm. Louis Armstrong, Dizzy Gillespie ja Arturo Sandoval.
- 
- *Trumpeten är det högst klingande bleckblåsinstrumentet. De första ganska moderna trumpeterna byggdes på 1400-talet.*
  - *Barocktrumpeten hade inga ventiler, tonhöjden justerades med hjälp av läpparnas position och olika långa ventiler. Ventilerna tillkom till trumpeten under 1700-talet. På trumpeten används både pump- och cylinderventiler.*
  - *En speciellt högt klingande trumpet kallas piccolotrumpet. Andra nära besläktade instrument är kornetten och flygelhornet.*
  - *Trumpeten är ett välanvänt instrument i symfoniorkestern, i blåsorkestern samt ett mycket populärt Big Band/Jazz-instrument. I bleckblåskvintetter ingår två trumpeter.*
  - *Kända klassiska trumpetister är bl.a. Maurice Andre, Timofei Dokshitser och Adolph Herseth. Till kända jazz-trumpetister kan man räkna bl.a. Louis Armstrong, Dizzy Gillespie och Arturo Sandoval.*



Kuva sivulta [www.yle.fi](http://www.yle.fi)

## Baritonitorvi/ *Barytonhornet*

- Baritonitorvi eli eufonium on nuorin vaskiperheen jäsen. Sen nimi tulee kreikan kielen sanasta euphonos, joka tarkoittaa kauniisti soivaa.
  - Baritonitorvessa on 3–4 venttiiliä. Ammattilaismalleissa on lisäputkia, jotka mahdollistavat matalien äänien soittamisen paremmin vireessä.
  - Baritonitorvi soi oktaavia alemmalla kuin trumpetti.
  - Baritonitorvea käytetään paljon puhallinorkestereissa ja Brass Bandeissa, sinfoniaorkesterissa varsin rajoitetusti ja big bandin vakiokoonpanossa ei koskaan. Vaskikvintettiin Baritonitorvi ei kuulu mutta vaskiseitsikossa se on ollut keskeinen soitin.
  - Tunnettuja baritonitorven soittajia: Stephen Mead, Adam Frey ja Thomas Rüedi
- 
- *Barytonhorn eller eufonium är bleckblåsfamiljens yngsta instrument. Dess namn kommer från grekiska ordet euphonos som betyder vackert klingande.*
  - *I barytonhornet finns 3-4 ventiler. I professionella instrument finns tilläggsventiler som möjliggör att lägre toner klingar mera välstämt.*
  - *Barytonhornet klingar en oktav lägre än en trumpet.*
  - *Barytonhornet används ofta i blåsorkestrar och i Brass Band. Användningen är mera begränsad i symfoniorkestrar och i Big Band inte använt alls. Barytonhornet ingår inte i bleckblåskvintetten, men i septetter har det haft en central roll.*
  - *Kända barytonhornister: Stephen Mead, Adam Frey och Thomas Ruedi.*



Kuva sivulta [soitinlaine.fi](http://soitinlaine.fi)

## Käyrätorvi/ *Valthorn*

- Käyrätorvi eli corno tai lyhemmin ”torvi” on kehittynyt metsästystorvesta. Käyrätorvi on useinmiten F-vireinen. Joskus soittajat käyttävät myös ns. tuplatorvea, jossa on F- ja Bb-vireiset torvet yhdistettynä.
  - Käyrätorvessa on 3–4 sylinteriventtiiliä. Historiassa torven viritystä muutettiin putkea vaihtamalla.
  - Käyrätorvi on suosittu soitin erityisesti sinfoniaorkesterissa. Sitä käytetään myös puhallinorkesterissa ja vaskikvintetissä. Corno on myös tunnettu soolosoitin. Big Bandissa käyrätorvi on vain harvoin mukana.
  - Tunnettuja käyrätorvisteja Radovan Vlatkovic, Philip Farkas, Holger Fransman.
- 
- *Valthornet, alltså corno, eller förkortat "hornet" har utvecklats från jakthornet. Valthornet är vanligtvis stämt i F. Ibland använder sig musikern även av så kallade dubbelhorn, där F- och B-stämmda horn kombineras.*
  - *I valthornet hittar man 3-4 cylinderventiler. Förr i tiden ändrade man stämningen genom att byta ut ventiler.*
  - *Valthornet är ett populärt instrument speciellt inom symfoniorkestern. Det används även i blåsorkestrar och hornkvintetter. Corno är även ett välkänt soloinstrument. I en Big Band orkester används valthornet sällan.*
  - *Kända valthornister: Radovan Vlatkovic, Philip Farkas, Holger Fransman.*



Käyrätorvi. Kuva sivustolta [peda.net](http://peda.net).

## Pasuuna/ Trombon

- Pasuuna on matala vaskipuhallin.
  - Pasuunassa on venttiilin sijaan liukuputki eli slide.
  - Pasuuna on monipuolinen soitin, sitä käytetään mm. sinfoniaorkesterissa, puhallinorkestereissa, big bandissä ja vaskikvintetissä.
  - Tunnettuja pasunisteja: Joseph Allesi, Ian Bousfielf ja Tommy Dorsey.
- 
- *Trombon är ett lågt klingande bleckblåsinstrument.*
  - *Trombonen har ett drag eller slide, istället för ventiler.*
  - *Trombonen är ett mångsidigt instrument. Den används i bl.a. symfoniorkestrar, i blåsorkestrar, i bigband och i bleckblåskvintetter.*
  - *Kända trombonister: Joseph Allesi, Ian Bousfielf och Tommy Dorsey.*



Kuva sivulta [www.yle.fi](http://www.yle.fi)

## Tuuba/ Tuba

- Tuuba on matalin vaskipuhallin.
  - Tuubia on 4 eri vireessä: Es, F, C ja Bb. Suomen musiikkiopistossa yleisin on Es-tuuba.
  - Tuubistit lukevat nuotteja f- eli bassoavaimelta.
  - Tuuba on monipuolinen soitin, sitä käytetään mm. sinfoniaorkestereissa, puhallinorkestereissa ja vaskikvintetissä.
  - Tunnettuja tuubisteja ovat mm. Gene Pocorny, Sérgio Carolino ja Philip Catelinet.
- 
- *Tuba är det lägst klingande bleckblåsinstrumentet.*
  - *Tuban har fyra olika stämningar: Ess, F, C och B. Den vanligaste i finska musikinstitut är Ess-tuban.*
  - *Tubisterna läser noter i f- alltså basklaven.*
  - *Tuban är ett mångsidigt instrument. Det används bl.a. i symfoniorkestrar, blåsorkestrar och i bleckblåskvintetter.*
  - *Kända tubister är Gene Pocorny, Sérgio Carolino och Philip Catelinet.*



Kuva sivulta [www.yle.fi](http://www.yle.fi)

Tehtäviä vaskisoittimille / *Uppgifter för bleckblåsare*

Saatesanat materiaalin käyttäjälle/ *Förord till läraren*

*Trumpetti ja baritonitorvi / Trumpet och barytonhorn*

Näiden Opi sävellajit ja asteikot -hankkeen trumpetti-baritonitehtävien tarkoituksena on harjaannuttaa oppilaan transponointikykyä g-avaimella. Orkesterikirjallisuudessa trumpettistille tulee vastaan lukuisia transponointeja, johtuen siitä, että historiallisesti torven viritystä muutettiin sävellajien mukaan viritysputkea vaihtamalla. Nämä tehtävät kuitenkin keskittyvät B-C-transponointeihin, sillä kaikki baritonitorvet ja valtaosa musiikkiopistoissa käytetyistä trumpeteista ovat B-vireisiä.

Musiikkiopiston perusopinnoissa baritonitorvea luetaan käytännössä aina g-avaimelta Bb-transponaatiolla. Sen sormitukset ovat näin ollen trumpetin kanssa identtiset. Sama logiikka on myös käytössä brittiläisissä brassbändeissä, joissa nuotti transponoidaan soittimen vireen mukaan, siten että sormitukset pysyvät samoina, vaikka torvi vaihtuisi. Tämän vuoksi samat tehtävät ovat käytettävissä myös alto- ja tenoritorville, vaikkakin molemmat harvenemaan päin Suomessa ovatkin.

Vaskisoittajalle tehtävien tarkoituksena on viitoittaa ymmärrystä siitä, että torven putken pituus vaikuttaa soittokorkeuteen. Tehtävät pyrkivät myös rakentamaan ymmärrystä siitä, että oma "c-vireinen" soitto ei aina ole pianon kanssa samassa. Muiden soitinryhmiä edustaville oppilaille tehtävien tarkoituksena on valaista ns. transponoivien soittimien mielenlaatua samalla harjoittaen käsitteellisen ajattelun taitoa sekä sävellajisuhteita.

Nämä tehtävät saattavat olla haastavahkoja, joten tilanteen mukaan MuHa-opettajan kannattaa tukea/auttaa oppilaita näissä tehtävissä. Kvinttiympyrää tai muita tapoja hahmottaa asteikkoja saa käyttää apuvälineenä.

Työryhmä päätyi käyttämään G-avaimelta lukevien vaskien (trumpetti, käyrätorvi ja baritonitorvi) kohdalla harmonisia molleja sekä F-avaimelta luettavien vaskien (tuuba ja pasuuna) kohdalla melodisia molleja. Ajatuksena, että molemmat tulisivat vaskiperheen tehtävien kautta tutummiksi.

*Förord till läraren*

*Syftet med dessa trumpet-barytonhornsövningar är att träna elevens transponeringsförmåga inom g-klaven. För barytonhornisten kommer det inom orkesterlitteraturen emot flertal transponeringar, eftersom man bytte ventiler för att stämma hornet tidigare i historien. Dessa uppgifter fokuserar dock på B-C-transponeringar, eftersom den b-stämmda trumpeten är det vanligaste inom musikinstitut. Inom musikinstitutets grundstudier läses barytonhornet i praktiken alltid med g-klav i b-transponering. Dess fingersättning är på så vis alltid identiska med trumpeten. Samma logik används i brittiska Brass Band, då noten transponeras enligt instrumentets stämning, så att fingersättningarna förblir de samma fast instrumentet byts ut. Tack vare detta är uppgifterna även användbara för alt- och tenorhorn, även om de är rätt så sällsynta i Finland.*

*För bleckblåsspelaren är övningarnas syfte att ge förståelse hur hornets ventillängd inverkar på tonhöjden. Uppgifterna strävar även efter att ge förståelse för att den egna "c-stämningen" inte alltid är den samma tillsammans med ett piano. Tillsammans med representanter för andra instrumentgrupper är syftet för övningarna även att belysa de så kallade transponerande instrumentens sinnesstämning, samtidigt som ett konkret tankesätt används för att öva på förhållandet mellan tonarter.*

*Dessa uppgifter kan visa sig vara utmanande, så läraren inom musikens gestaltning kan behöva stöda/hjälpa eleverna. Kvintcirkeln eller andra hjälpmedel för att gestalta skalorna kan användas som ett stöd.*

Opi sävellajit ja asteikot  
Lär dig tonarter och skalor

## *Tuuba / Tuba*

Näiden Opi sävellajit ja asteikot-hankkeen tuubatehtävien tarkoituksena on harjaannuttaa oppilaan kykyä lukea ja kirjoittaa ääniä f-avaimella, erityisesti matalassa rekisterissä. Musiikkiopistossa taitona tämä on kenties tarpeellinen lähinnä tuubisteille, kontrabasisteille ja sellisteille, mutta kuitenkin hyödyllinen osa musikaalista yleissivistystä myös enimmäkseen G-avainta käyttäville diskanttisoittajille. Kvinttiympyrää tai muuta tapaa hahmottaa asteikkoja saa käyttää apuvälineenä.

Työryhmä päätyi käyttämään F-avaimelta luettavien vaskien (tuuba ja pasuuna) kohdalla melodisia molleja, g-avaimelta lukevien vaskien (trumpetti, käyrätorvi ja baritonitorvi) kohdalla harmonisia molleja.

## *Tuba*

*Syftet med dessa tonarts- och skalövningar är att träna elevens förmåga att läsa och skriva toner på F-klaven, speciellt i de lägre registren. Denna färdighet kommer i ett musikinstitut främst till nytta hos tubister, kontrabasister och cellister, men är allmänt nyttigt även hos musiker som använder sig av diskantinstrument och g-klav.*

*Kvintcirkeln eller andra hjälpmedel för att gestalta skalorna kan användas som ett stöd.*

*Arbetsgruppen beslöt att använda sig av melodisk moll för bleckblås som läser F-klav (tuba och trombon), samt harmonisk moll för bleckblåsinstrumenten som läser g-klav (trumpet, valthorn och barytonhorn).*

## *Käyrätorvi / Valthorn*

Näiden Opi sävellajit ja asteikot -hankkeen käyrätorvi-tehtävien tarkoituksena on harjaannuttaa oppilaan transponointikykyä G-avaimella. Orkesterikirjallisuudessa käyrätorvistilla tulee vastaan lukuisia transponointeja, johtuen siitä, että historiallisesti torven viritystä muutettiin sävellajien mukaan viritysputkea vaihtamalla. Nämä tehtävät kuitenkin keskittyvät F- C- transponointeihin, sillä f- vireinen käyrätorvi on yleisin musiikkiopistoissa käytetty. Yleisesti ottaen alennusmerkkiset sävellajit toimivat vaskipuhaltimilla luontevimmin, johtuen putken pituudesta.

Vaskisoittajalle tehtävien tarkoituksena on viitoittaa ymmärrystä siitä, että torven putken pituus vaikuttaa soittokorkeuteen. Tehtävät pyrkivät myös rakentamaan ymmärrystä siitä, että oma c- vireinen soitto ei aina ole pianon kanssa samassa. Muita soitinryhmiä edustaville oppilaille tehtävien tarkoituksena on valaista transponoivien soittimien mielenlaatua samalla harjoittaen käsitteellisen ajattelun taitoa sekä sävellajisuhteita.

Nämä tehtävät saattavat olla haastavahkoja, joten tilanteen mukaan muha-opettajan kannattaa tukea/auttaa oppilasta näissä tehtävissä. Kvinttiympyrää tai muuta tapaa hahmottaa asteikkoja, saa käyttää apuvälineenä.

Työryhmä päätyi käyttämään G-avainta lukevien vaskien (trumpetti, käyrätorvi, baritoni) kohdalla harmonisia molleja sekä F-avaimelta luettavien vaskien ( tuuba, pasuuna) kohdalla melodisia molleja. Ajatuksena, että molemmat tulisivat vaskiperheen tehtävien kautta tutummiksi. Förord till läraren.



## Valthorn

Syftet med dessa valthornsövningar är att träna elevens transponeringsförmåga inom g-klaven. För valthornisten kommer det inom orkesterlitteraturen emot flertal transponeringar, eftersom man bytte ventiler för att stämma hornet tidigare i historien. Dessa uppgifter fokuserar dock på F-C-transponeringar, eftersom det f-stämmda valthornet är det vanligaste inom musikinstitut. Vanligtvis fungerar tonarter med sänkningstecken mest naturligt, p.g.a. ventilernas längd.

För bleckblåsspelaren är övningarnas syfte att ge förståelse hur hornets ventillängd inverkar på tonhöjden. Uppgifterna strävar även efter att ge förståelse för att den egna "c-stämningen" inte alltid är den samma tillsammans med ett piano. Tillsammans med representanter för andra instrumentgrupper är syftet för övningarna även att belysa de så kallade transponerande instrumentens sinnesstämning, samtidigt som ett konkret tankesätt används för att öva på förhållandet mellan tonarter.

Dessa uppgifter kan visa sig vara utmanande, så läraren inom musikens gestaltning kan behöva stöda/hjälpa eleverna. Kvintcirkeln eller andra hjälpmedel för att gestalta skalorna kan användas som ett stöd.

Arbetsgruppen beslöt att använda sig av harmonisk moll för bleckblås som läser g-klav (trumpet, valthorn och barytonhorn), samt melodisk moll för bleckblåsinstrumenten som läser F-klav (tuba och trombon). Tanken är att både harmonisk- och melodisk moll blir bekanta för bleckblåsfamiljen.

## Tehtäviä trumpetille ja baritonitorvelle/ *Trumpet och barytonhorn-uppgifter*

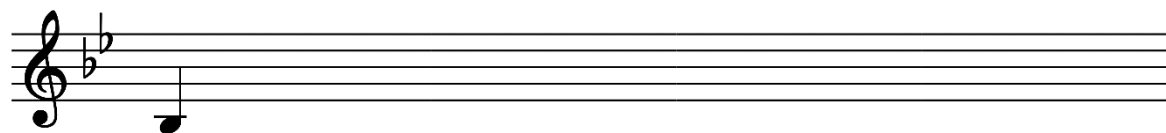
### Trumpetti- ja baritonitehtävä 1: C-duurin transponointi

Kuulit videoilla B-vireisten soittimien C-duurin. C-duuri on a-mollin rinnakkainen duuri eli siinä on sama kiinteä etumerkintä. Transponoi suurella sekunnilla alaspäin eli siirrä soivaan sävellajiin tämä torviasteikko (C-duuri → B-duuri). Huomioi myös muutos etumerkeissä. Soittajan nuotti näyttää tältä:

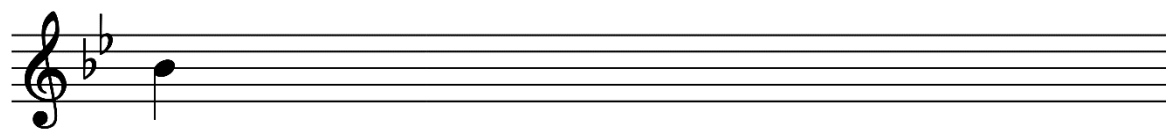
#### *Trumpet och baytonhornuppgift 1: Transponering av C-dur*

*Du hörde på videon det b-stämmda instrumentet som spelade i C-dur. C-dur är parallelltonart med a-moll, de har alltså samma fasta förtecken. Transponera en stor sekund neråt, alltså flytta skalan (C-dur → B-dur) till den klingande tonarten. Observera även förändringen av förtecken. Musikerns noter ser ut såhär:*

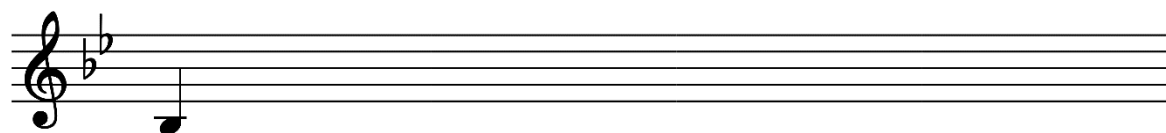
#### Ylöspäin / Uppåt



#### Alaspäin / Neråt



#### Kolmisointu / Treklang



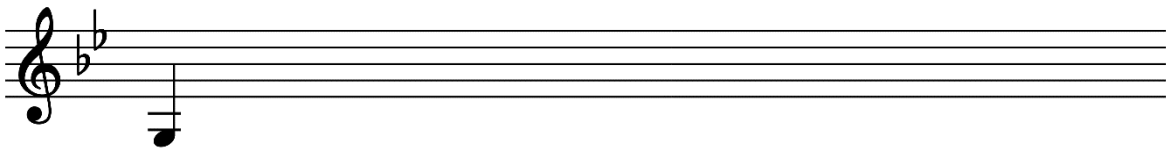
## Trumpetti- ja baritonitehtävä 2: a-mollin transponointi

Kuulit videoilla B-vireisten soittimien harmonisen a-mollin. Harmonisessa mollissa 7. sävel on korotettu (ylennetty tai palautettu) sekä ylös- että alaspäin asteikkoa kuljettaessa. A-molli on C-duurin rinnakkainen molli eli siinä on samat kiinteät etumerkit. Transponoi suurella sekunnilla alaspäin eli siirrä soivaan sävellajiin tämä torviasteikko (a-molli → g-molli). Huomioi myös muutos etumerkeissä. Soittajan nuotti näyttää tältä:

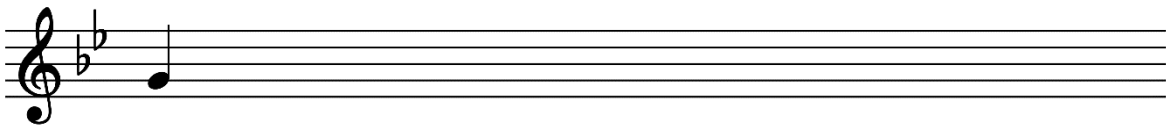
### *Trumpet och barytonhornsuppgift 2: transponering av a-moll*

*Du hörde på videon det b-stämmda instrumentet som spelade i harmonisk a-moll. I harmonisk moll är den sjunde tonen höjd (höjd eller återställd) både uppåt och neråt längs skalan. A-moll är parallelltonart med C-dur, de har alltså samma fasta förtecken. Transponera med en stor sekund neråt, alltså flytta skalan (a-moll -> g-moll) till den klingande tonarten. Observera även förändringen av förtecken. Musikerns noter ser ut såhär:*

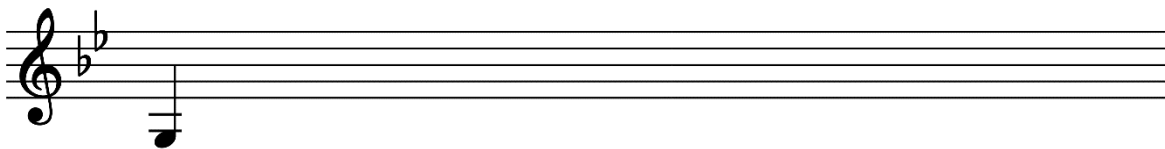
Ylöspäin / Uppåt



Alaspäin / Neråt



Kolmisointu / Treklang



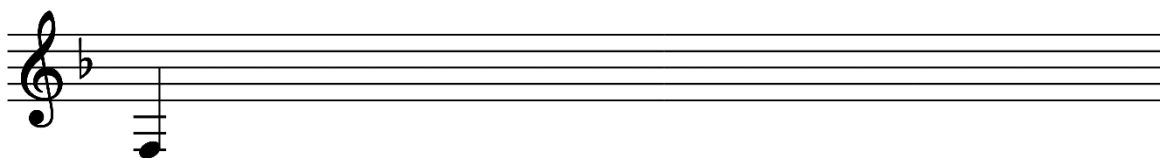
### Trumpetti- ja baritonitehtävä 3: G-duurin transponointi

Kuulit videoilla B-vireisten soittimien G-duurin. C-duuri on e-mollin rinnakkainen duuri eli siinä on sama kiinteä etumerkintä. Transponoi suurella sekunnilla alaspäin eli siirrä soivaan sävellajiin tämä torviasteikko (G-duuri → F-duuri). Huomioi myös muutos etumerkeissä. Soittajan nuotti näyttää tältä:

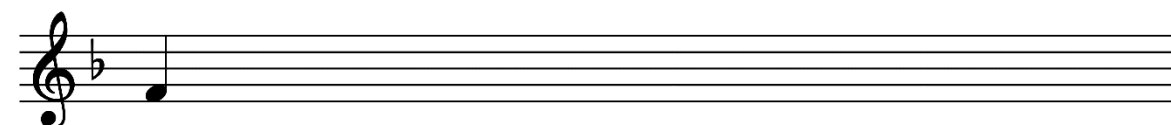
#### *Trumpet och barytonhornsuppgift 3: Transponering av G-dur*

*Du hörde på videon det f-stämmda instrumentet som spelade i G-dur. Transponera en stor sekund neråt, alltså flytta skalan (G-dur → F-dur) till den klingande tonarten. Observera även förändringen av förtecken. Musikerns noter ser ut såhär:*

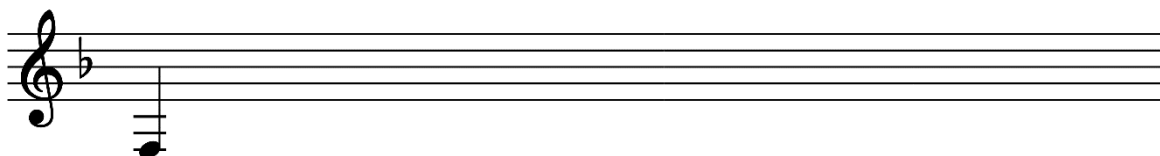
Ylöspäin / Uppåt



Alaspäin / Neråt



Kolmisointu / Treklang



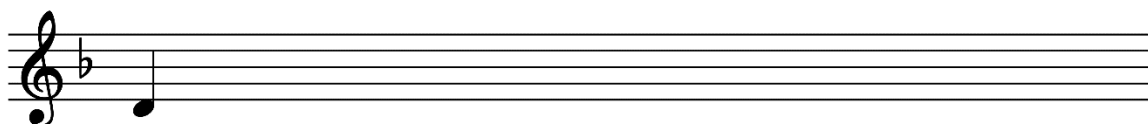
## Trumpetti- ja baritonitehtävä 4: e-mollin transponointi

Kuulit videoilla B-vireisten soittimien harmonisen e-mollin. Harmonisessa mollissa 7. sävel on korotettu (ylennetty tai palautettu) sekä ylös- että alaspäin asteikkoa kuljettaessa. E-molli on G-duurin rinnakkainen molli eli siinä on samat kiinteät etumerkit. Transponoi suurella sekunnilla alaspäin eli siirrä soivaan sävellajiin tämä torviasteikko (e-molli → d-molli). Huomioi myös muutos etumerkeissä. Soittajan nuotti näyttää tältä:

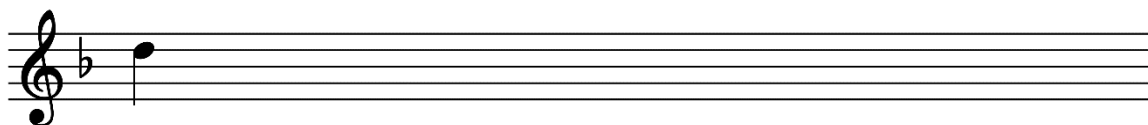
### *Trumpet och barytonhornsuppgift 4: transponering av a-moll*

*Du hörde på videon det b-stämmda instrumentet som spelade i harmonisk e-moll. I harmonisk moll är den sjunde tonen höjd (höjd eller återställd) både uppåt och neråt längs skalan. E-moll är parallelltonart med G-dur, de har alltså samma fasta förtecken. Transponera med en stor sekund neråt, alltså flytta skalan (e-moll → d-moll) till den klingande tonarten. Observera även förändringen av förtecken. Musikerns noter ser ut såhär:*

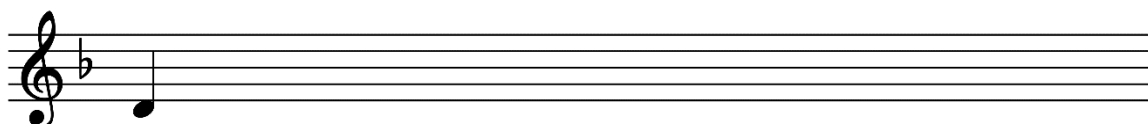
### Ylöspäin / Uppåt



### Alaspäin / Neråt



### Kolmisointu / Treklang



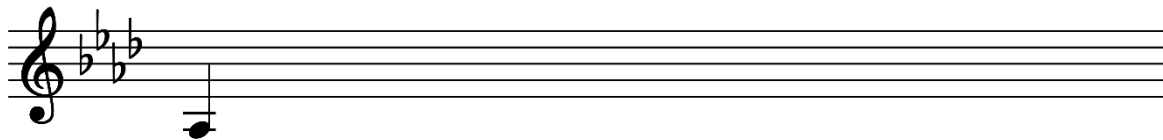
## Trumpetti- ja baritonitehtävä 5: B-duurin transponointi

Kuulit videoilla B-vireisten soittimien B-duurin. B-duuri on g-mollin rinnakkainen duuri eli siinä on sama kiinteä etumerkintä. Transponoi suurella sekunnilla alaspäin eli siirrä soivaan sävellajiin tämä torviasteikko (B-duuri → As-duuri). Huomioi myös muutos etumerkeissä. Soittajan nuotti näyttää tältä:

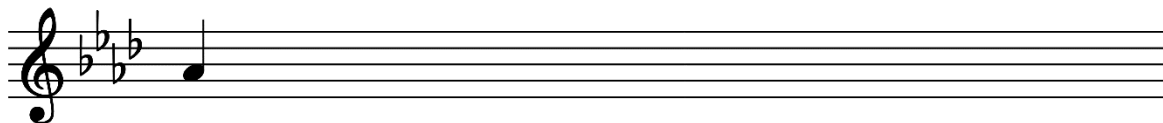
### *Trumpet och barytonhornsuppgift 5: Transponering av B-dur*

*Du hörde på videon det f-stämmda instrumentet som spelade i B-dur. B-dur är parallelltonart med g-moll. Transponera en stor sekund neråt, alltså flytta skalan (B-dur → As-dur) till den klingande tonarten. Observera även förändringen av förtecken. Musikerns noter ser ut såhär:*

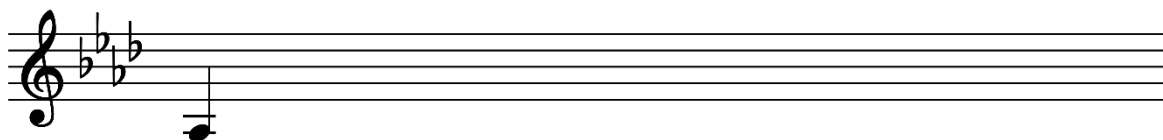
Ylöspäin / Uppåt



Alaspäin / Neråt



Kolmisointu / Treklang



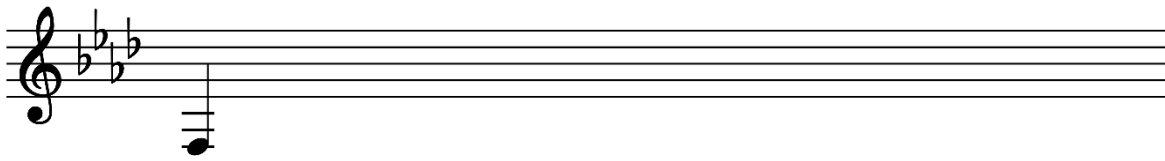
## Trumpetti- ja baritonitehtävä 6: g-mollin transponointi

Kuulit videoilla B-vireisten soittimien harmonisen g-mollin. Harmonisessa mollissa 7. sävel on korotettu (ylennetty tai palautettu) sekä ylös- että alaspäin asteikkoa kuljettaessa. G-molli on B-duurin rinnakkainen molli eli siinä on samat kiinteät etumerkit. Transponoi suurella sekunnilla alaspäin eli siirrä soivaan sävellajiin tämä torviasteikko (g-molli → f-molli). Huomioi myös muutos etumerkeissä. Soittajan nuotti näyttää tältä:

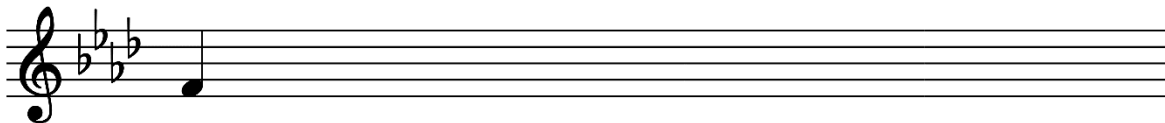
### *Trumpet och barytonhornsuppgift 6: transponering av g-moll*

*Du hörde på videon det b-stämmda instrumentet som spelade i harmonisk g-moll. I harmonisk moll är den sjunde tonen höjd (höjd eller återställd) både uppåt och neråt längs skalan. G-moll är parallelltonart med B-dur, de har alltså samma fasta förtecken. Transponera med en stor sekund neråt, alltså flytta skalan (g-moll → f-moll) till den klingande tonarten. Observera även förändringen av förtecken. Musikerns noter ser ut såhär:*

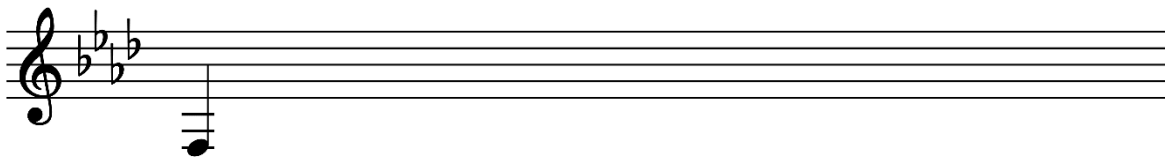
#### Ylöspäin / Uppåt



#### Alaspäin / Neråt



#### Kolmisointu / Treklang



## Tehtäviä käyrätorvelle / *Valthornsuppgifter*

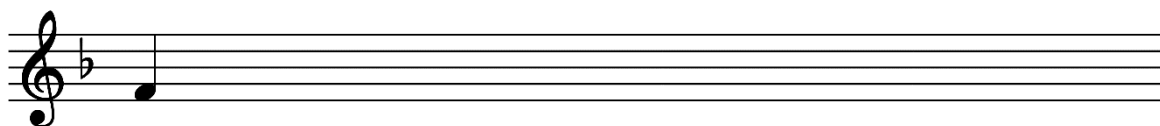
### Käyrätorvitehtävä 1: C-duurin transponointi

Kuulit videolla f-vireisellä käyrätorvella soitettuna C- duurin. C- Duurin on a- mollin rinnakkainen duuri eli siinä on sama kiinteä etumerkintä. Transponoi eli siirrä soivaan sävellajiin tämä torven asteikko ( C-duuri →F- duuri). Huomioi myös muutos etumerkinnässä. Soittajan nuotti näyttää tältä:

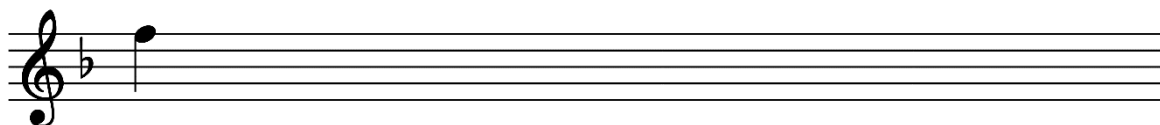
### *Valthornsuppgift 1: Transponering av C-dur*

*Du hörde på videon det f-stämmda valthornet som spelade i hornets C-dur. C-dur är parallelltonart med a-moll, de har alltså samma fasta förtecken. Transponera, alltså flytta skalan (C-dur -> F-dur) till den klingande tonarten. Observera även förändringen av förtecken. Musikerns noter ser ut såhär:*

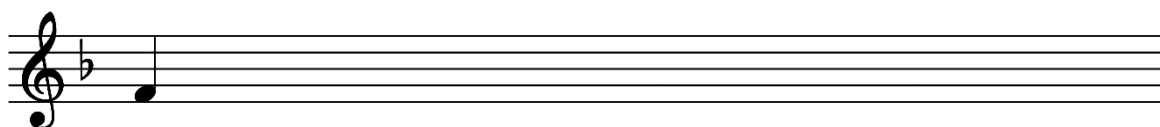
### Ylöspäin / Uppåt



### Alaspäin / Neråt



### Kolmisointu / Treklang





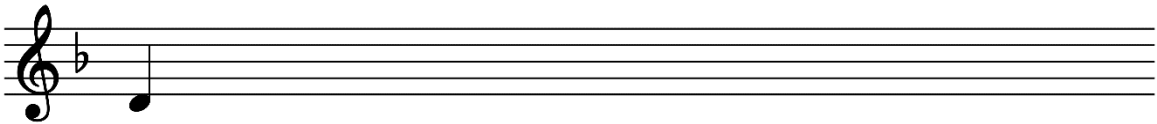
## Käyrätorvitehtävä 2: a- mollin transponointi

Kuulit videolla f-vireisellä käyrätorvella soitettuna harmonisen a.mollin. Harmonisessa mollissa 7. sävel on korotettu (ylennetty tai palautettu) sekä ylös- että alaspäin asteikkoa kuljettaessa. a-molli on C-duurin rinnakkainen molli eli siinä on sama kiinteä etumerkintä. Transponoi eli siirrä soivaan sävellajiin tämä torven asteikko ( a-molli →d-molli). Huomioi myös muutos etumerkinnässä. Soittajan nuotti näyttää tältä:

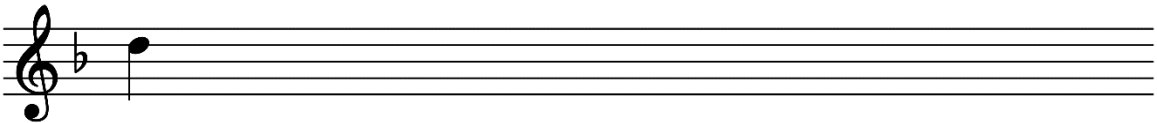
### Valthornsuppgift 2: transponering av a-moll

Du hörde på videon det f-stämmda valthornet som spelade i hornets a-moll. I harmonisk moll är den sjunde tonen höjd (höjd eller återställd) både uppåt och neråt längs skalan. A-moll är parallelltonart med C-dur, de har alltså samma fasta förtecken. Transponera, alltså flytta skalan (a-moll -> d-moll) till den klingande tonarten. Observera även förändringen av förtecken. Musikerns noter ser ut såhär:

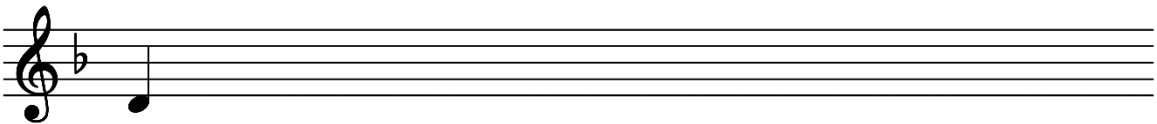
Ylöspäin / Uppåt



Alaspäin / Neråt



Kolmisointu/ Treklang



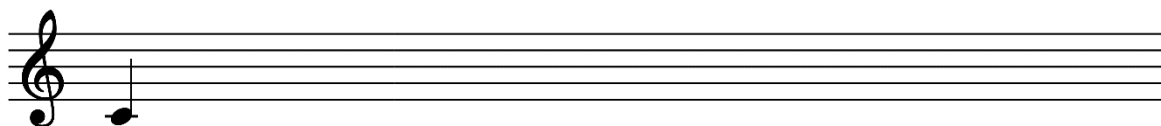
### Käyrätorvitehtävä 3: G-duurin transponointi

Kuulit videolla f-vireisellä käyrätorvella soitettuna G-duurin. Transponoi eli siirrä soivaan sävellajiin tämä torven asteikko ( G-duuri → C-duuri). Huomioi myös muutos etumerkinnässä. Soittajan nuotti näyttää tältä:

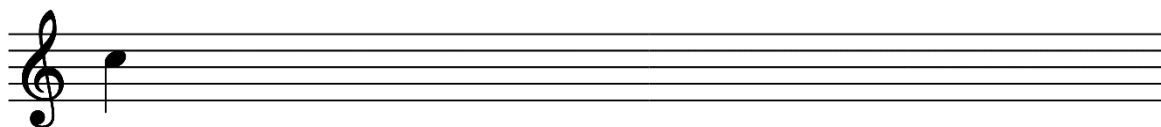
### Valthornsuppgift 3: Transponering av G-dur

Du hörde på videon det f-stämmda valthornet som spelade i hornets G-dur. Transponera, alltså flytta skalan (G-dur -> C-dur) till den klingande tonarten. Observera även förändringen av förtecken. Musikerns noter ser ut såhär:

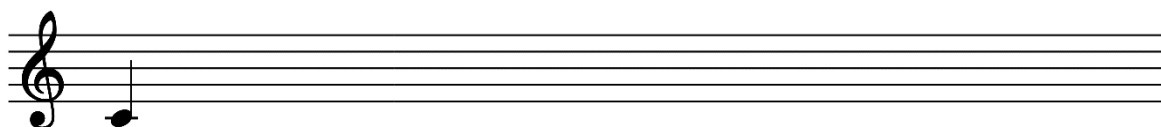
Ylöspäin / Uppåt



Alaspäin / Neråt



Kolmisointu / Treklang



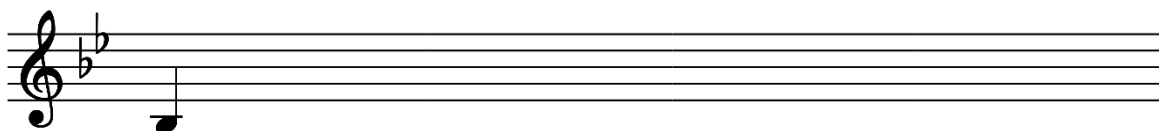
#### Käyrätorvitehtävä 4: F-duurin transponointi

Kuulit videolla f-vireisellä käyrätorvella soitettuna F- duurin. F-duuri on d-mollin rinnakkainen duuri eli siinä on sama kiinteä etumerkintä. Transponoi eli siirrä soivaan sävellajiin tämä torven asteikko ( F-duuri →B-duuri). Huomioi myös muutos etumerkinnässä. Soittajan nuotti näyttää tältä:

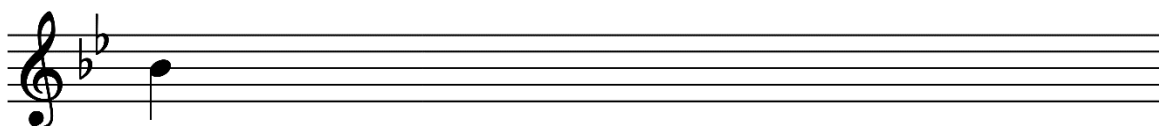
#### Valthornsuppgift 4: Transponering av F-dur

*Du hörde på videon det f-stämmda valthornet som spelade i hornets F-dur. Transponera, alltså flytta skalan (F-dur -> B-dur) till den klingande tonarten. Observera även förändringen av förtecken. Musikerns noter ser ut såhär:*

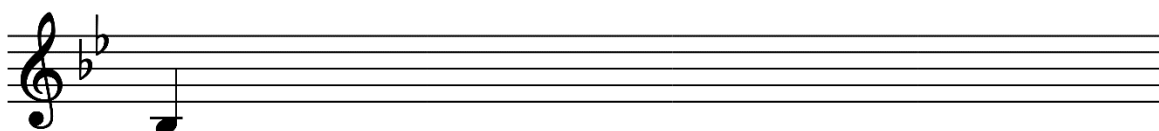
Ylöspäin / Uppåt



Alaspäin / Neråt



Kolmisointu/ Treklang



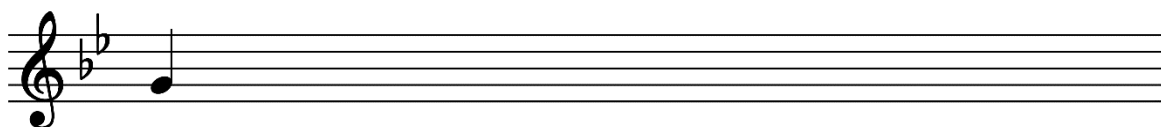
## Käyrätorvitehtävä 5: d-mollin transponointi

Kuulit videolla f-vireisellä käyrätorvella soitettuna harmonisen d.mollin. Harmonisessa mollissa 7. sävel on korotettu (ylennetty tai palautettu) sekä ylös- että alaspäin asteikkoa kuljettaessa. D-molli on F-duurin rinnakkainen molli eli siinä on sama kiinteä etumerkintä. Transponoi eli siirrä soivaan sävellajiin tämä torven asteikko ( d-molli →g-molli). Huomioi myös muutos etumerkinnässä. Soittajan nuotti näyttää tältä:

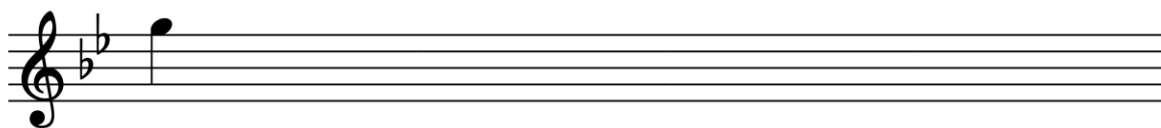
### *Valthornsuppgift 5: transponering av d-moll*

*Du hörde på videon det f-stämmda valthornet som spelade i hornets d-moll. I harmonisk moll är den sjunde tonen höjd (höjd eller återställd) både uppåt och neråt längs skalan. D-moll är parallelltonart med F-dur, de har alltså samma fasta förtecken. Transponera, alltså flytta skalan (d-moll -> g-moll) till den klingande tonarten. Observera även förändringen av förtecken. Musikerns noter ser ut såhär:*

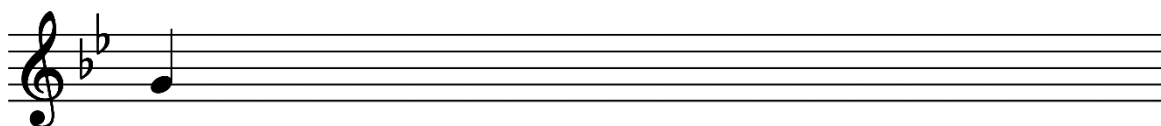
Ylöspäin / Uppåt



Alaspäin / Neråt



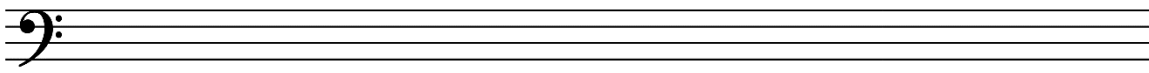
Kolmisointu / Treklang



Tehtäviä pasuunalle / Uppgifter för trombon

1. Kirjoita videolla kuulemasi B-duuriasteikko (1 oktaavi) ylös- ja alaspäin käyttäen joko kiinteää tai tilapäistä etumerkintää.

1. *Skriv ner i noter den B-durskala du hörde på videon (1 oktav), både uppåt och neråt. Använd antingen fasta eller tillfälliga förtecken.*

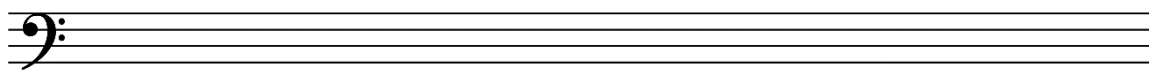


Lisätehtävä: Mikä on B-duurin rinnakkainen molli?

*Tilläggsuppgift: Vilken är B-durs parallelltonart?*

2. Kirjoita videolla kuulemasi melodinen g-molli. Melodisessa mollissa 6. ja 7. sävel korotetaan ylöspäin mennessä ja palautetaan alaspäin tullessa ( ts. luonnollinen molli). Kirjoita joko kiinteää tai tilapäistä etumerkintää käyttäen.

2. *Skriv ner i noter den melodiska g-moll skalan du hörde på videon. Den sjätte och sjunde tonen är höjda på vägen upp i melodisk moll och återställda på vägen ner (naturlig moll). Använd antingen fasta eller tillfälliga förtecken.*

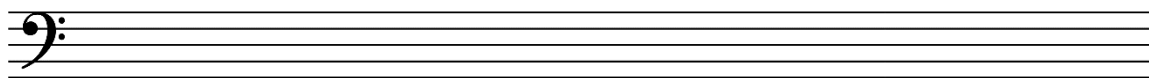


Lisätehtävä: Mikä on g-mollin rinnakkainen duuri?

*Tilläggsuppgift: Vilken är g-molls parallelltonart?*

3. Kirjoita videolla kuulemasi F-duuriasteikko ( 1 oktaavi) ylös- ja alaspäin käyttäen joko kiinteää tai tilapäistä etumerkintää.

3. *Skriv ner i noter den F-durskala du hörde på videon (1 oktav), både uppåt och neråt. Använd antingen fasta eller tillfälliga förtecken.*

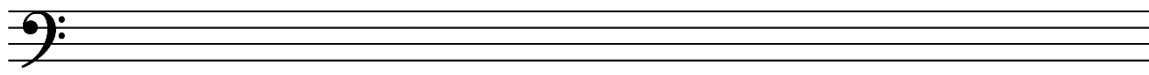


Lisätehtävä: Mikä on F-duurin rinnakkainen molli?

*Tilläggsuppgift: Vilken är F-durs parallelltonart?*

4. Kirjoita videolla kuulemasi melodinen d-molli. Melodisessa mollissa 6. ja 7. sävel korotetaan ylöspäin mennessä ja palautetaan alaspäin tullessa ( ts. luonnollinen molli). Kirjoita joko kiinteää tai tilapäistä etumerkintää käyttäen.

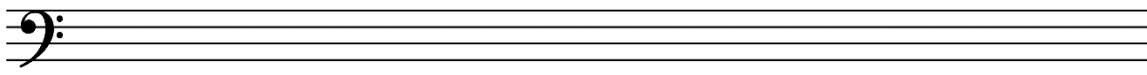
4. *Skriv ner i noter den melodiska d-moll skalan du hörde på videon. Den sjätte och sjunde tonen är höjda på vägen upp i melodisk moll och återställda på vägen ner (naturlig moll). Använd antingen fasta eller tillfälliga förtecken.*



Lisätehtävä: Mikä on d-mollin rinnakkainen duuri?

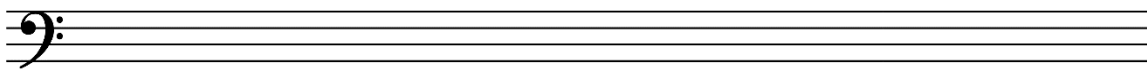
*Tilläggsuppgift: Vilken är d-molls parallelltonart?*

5. Kirjoita videolla kuulemasi C-duuriasteikko ( 1 oktaavi) ylös- ja alaspäin.  
5. *Skriv ner i noter den C-durskala du hörde på videon (1 oktav), både uppåt och neråt.*



Lisätehtävä: Mikä on C-duurin rinnakkainen molli?  
*Tilläggsuppgift: Vilken är C-durs parallelltonart?*

6. Kirjoita videolla kuulemasi melodinen a-molli. Melodisessa mollissa 6. ja 7. sävel korotetaan ylöspäin mennessä ja palautetaan alaspäin tullessa ( ts. luonnollinen molli). Kirjoita joko kiinteää tai tilapäistä etumerkintää käyttäen.  
6. *Skriv ner i noter den melodiska a-moll skalan du hörde på videon. Den sjätte och sjunde tonen är höjda på vägen upp i melodisk moll och återställda på vägen ner (naturlig moll). Använd antingen fasta eller tillfälliga förtecken.*



Lisätehtävä: Mikä on a-mollin rinnakkainen duuri?  
*Tilläggsuppgift: Vilken är a-molls parallelltonart?*

## Tehtäviä tuuballe / Uppgifter för tuba

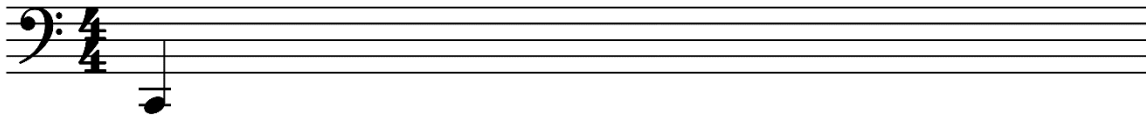
### Tehtävä 1

Kirjoita videolla kuulemasi C-duuriasteikko nuotille (f-avaimelle) yhden oktaavin alueelta ylös- ja alaspäin kolmisoinnun kanssa käyttäen joko pysyvää tai tilapäistä etumerkintää.

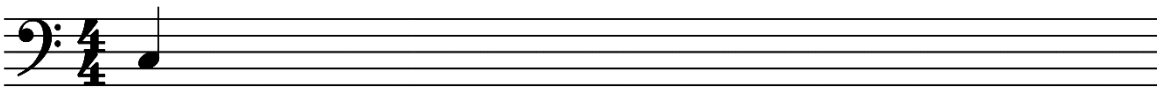
#### Uppgift 1

Skriv ner i noter den C-durskala du hörde på videon (på F-klav), en oktav både uppåt och neråt samt treklang. Använd antingen fasta eller tillfälliga förtecken.

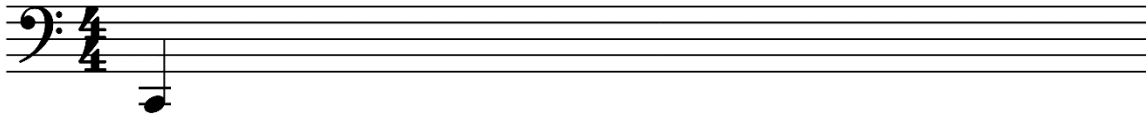
Ylöspäin/Uppåt



Alaspäin/ Neråt



Kolmisointu/Treklang



Lisätehtävä 1: Mikä on C-duurin rinnakkainen molli?

Vastaus 1: a-molli

Tilläggsuppgift 1: Vilken är C-durs parallelltonart?

Svar 1: a-moll

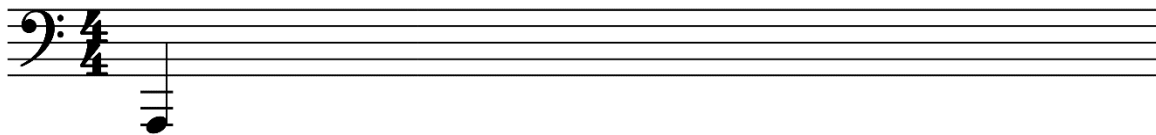


## Tehtävä 2 / Uppgift 2

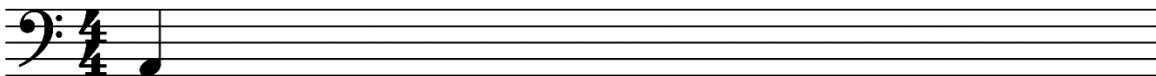
Kirjoita videolla kuulemasi melodinen a-molli nuotille (f-avaimelle) yhden oktaavin alueelta ylös ja alaspäin kolmisoinnun kanssa. Melodisessa mollissa 6. ja 7. sävel korotettu asteikko noustessa, laskiessa 6. ja 7. sävel palautettu = luonnollinen molli.

Skriv ner i noter den melodiska a-moll skalan du hörde på videon (på F-klav), *en oktav både uppåt och neråt samt treklang*. *Den sjätte och sjunde tonen är höjda på vägen upp i melodisk moll och återställda på vägen ner = naturlig moll.*

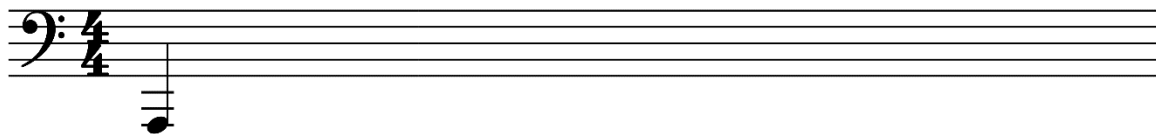
Ylöspäin/Uppåt



Alaspäin/Neråt



Kolmisointu/Treklang



Lisätehtävä 2: Mikä on a-mollin rinnakkainen duuri?

Vastaus 2: C-duuri

Tilläggsuppgift 2: Vilken är a-molls parallelltonart?

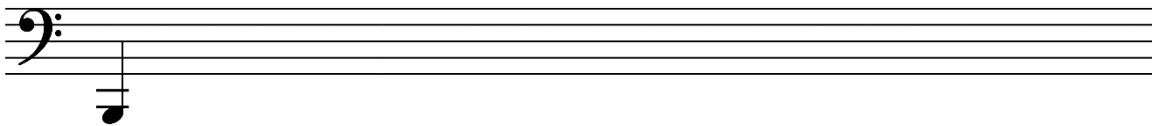
Svar 2: C-dur

### Tehtävä 3 / Uppgift 3

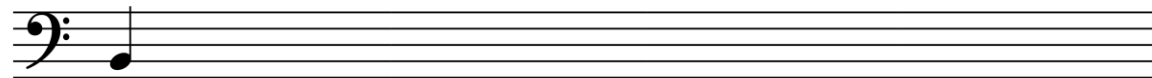
Kirjoita videolla kuulemasi B-duuri nuotille (f-avaimelle) yhden oktaavin alueelta ylös ja alaspäin kolmisoinnun kanssa käyttäen joko tilapäistä tai kiinteää etumerkintää.

*Skriv ner i noter den B-durskala du hörde på videon (på F-klav), en oktav både uppåt och neråt samt treklang. Använd antingen fasta eller tillfälliga förtecken.*

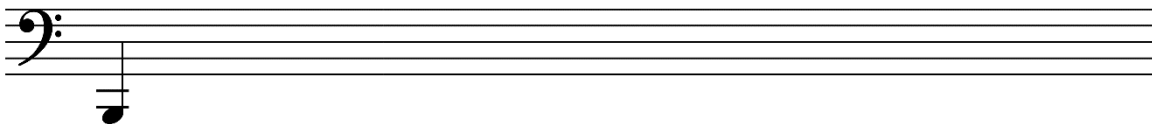
Ylöspäin/Uppåt



Alaspäin/Neråt



Kolmisointu/Treklang



Lisätehtävä 3: Mikä on B-duurin rinnakkainen molli?

Vastaus 3: g-molli

*Tilläggsuppgift 3: Vilken är B-durs parallelltonart?*

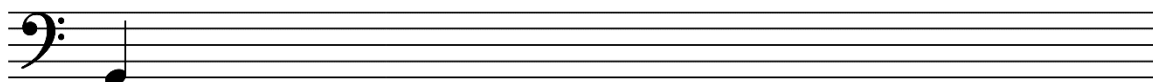
Svar 3: g-moll

#### Tehtävä 4/Uppgift 4

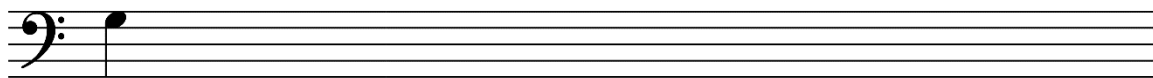
Kirjoita videolla kuulemasi melodinen g-molli nuotille (f-avaimelle) yhden oktaavin alueelta ylös- ja alaspäin kolmisoinnun kanssa käyttäen joko kiinteää tai tilapäistä etumerkintää. Melodisessa mollissa 6. ja 7. sävel korotettu asteikkoa noustessa, laskiessa 6. ja 7. sävel palautettu = luonnollinen molli.

Skriv ner i noter den melodiska g-moll skalan du hörde på videon (på F-klav), *en oktav både uppåt och neråt samt treklang*. *Den sjätte och sjunde tonen är höjda på vägen upp i melodisk moll och återställda på vägen ner = naturlig moll.*

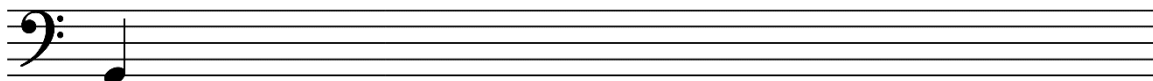
#### Ylöspäin/Uppåt



#### Alaspäin/Neråt



#### Kolmisointu/Treklang



Lisätehtävä 4: Mikä on g-mollin rinnakkainen duuri?

Vastaus 4: B-duuri.

*Tilläggsuppgift 4: Vilken är g-molls parallelltonart?*

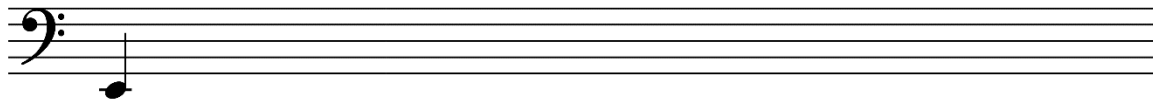
*Svar 4: B-dur*

### Tehtävä 5/Uppgift 5

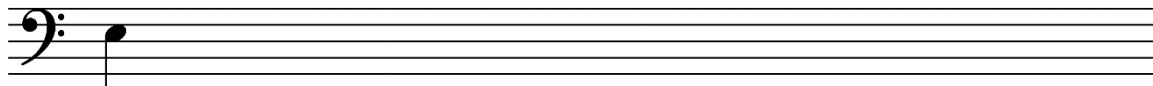
Kirjoita videolla kuulemasi Es-duuri nuotille (f-avaimelle) yhden oktaavin alueelta ylös- ja alaspäin kolmisoinnun kanssa käyttäen joko kiinteää tai tilapäistä etumerkintää.

*Skriv ner i noter den Ess-durskala du hörde på videon (på F-klav), en oktav både uppåt och neråt samt treklang. Använd antingen fasta eller tillfälliga förtecken.*

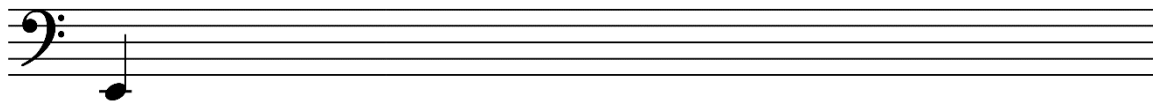
Ylöspäin/Uppåt



Alaspäin/Neråt



Kolmisointu/Treklang



*Lisätehtävä 5: m*Mikä on Es-duurin rinnakkainen molli?

Vastaus 5: c-molli

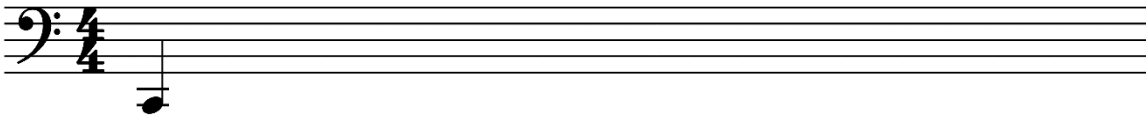
*Tilläggsuppgift 5: Vilken är Ess-durs parallelltonart?*

Svar 5: c-moll

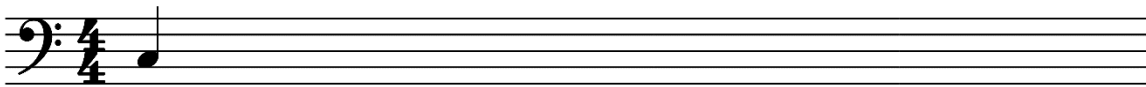
### Tehtävä 6/Uppgift 6

Kirjoita videolla kuulemasi c-molli nuotille (f-avaimelle) yhden oktaavin alueelta ylös- ja alaspäin kolmisoinnun kanssa käyttäen joko kiinteää tai tilapäistä etumerkintää. Melodisessa mollissa 6. ja 7. sävel korotettu asteikkoa noustessa, laskiessa 6. ja 7. sävel palautettu = luonnollinen molli. Skriv ner i noter den melodiska c-moll-skalan du hörde på videon (på F-klav), *en oktav både uppåt och neråt samt treklang*. *Den sjätte och sjunde tonen är höjda på vägen upp i melodisk moll och återställda på vägen ner = naturlig moll.*

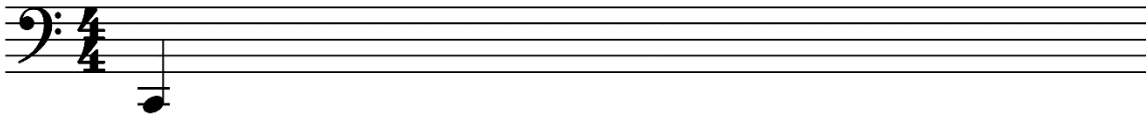
#### Ylöspäin/Uppåt



#### Alaspäin/Neråt



#### Kolmisointu/Treklang



Lisätehtävä 6: Mikä on c-mollin rinnakkainen duuri?

Vastaus 6: Es-duuri

Tilläggsuppgift 6: Vilken är c-molls parallelltonart?

Svar 6: Ess-dur



Opi sävellajit ja asteikot  
Lär dig tonarter och skalor

Seitsemän musiikkioppilaitoksen yhteishanke  
Sju musikinstituts samarbetsprojekt  
2022-2023